

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A Poppe + Potthoff Hungária Kft.
vagyon, pénzügyi és jövedelmezőségi
helyzetének elemzése a beszámolók
alapján**

Belső konzulens: Péterfi Mónika

Külső konzulens: Mátyásné Tornai Zsuzsa

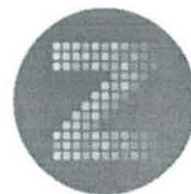
Takács Ádám

Nappali tagozat

Pénzügy és Számvitel szak

Számvitel szakirány

2014



NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Takács Ádám

Szak/szakirány: Pénzügy és Számvitel szak / Számvitel szakirány

Neptun kód: SV68KV A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2014

A szakdolgozat pontos címe: A Poppe + Potthoff Hungária Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzése a beszámolók alapján

Belső konzulens neve: Péterfi Mónika

Külső konzulens neve: Mátyásné Tornai Zsuzsa

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan: vagyoni, pénzügyi, jövedelmezőségi, hatékonysági, beszámolóelemzés, összeolvadás

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított**.

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredetit másolatkészítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. *(Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)* Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: Zalaegerszeg, 2014.05.21

Takács Ádám

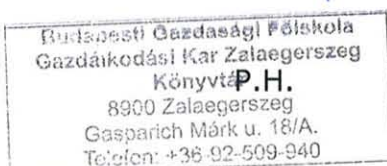
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014. MÁJ. 21.

Gy. Máté Kovács

könyvtári munkatárs



TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	2
1. A POPPE + POTTHOFF HUNGÁRIA KFT. BEMUTATÁSA	3
1.1 Történelmi áttekintés.....	3
1.2 A Poppe + Potthoff vállalatcsoport megalakulása és fejlődése	3
1.3 A Poppe + Potthoff Hungária Kft.....	8
1.3.1. Kialakulás és jelenlegi helyzet	8
1.3.2 Ügyfelek	10
1.3.3. Tevékenységi kör	11
1.4 Szerkezeti/ szervezeti felépítés.....	12
1.5 Vállalati minősítések.....	13
1.6 Az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter.....	14
2. A TÁRSASÁG ELSZÁMOLÁSI RENDJÉNEK KIALAKÍTÁSA	15
2.1. Könyvvezetési és beszámolási kötelezettség.....	15
2.2. Az alkalmazott számviteli politika és a számviteli dokumentumok	16
2.3. Zárási feladatok.....	21
2.4. Az SAP vállalatirányítási rendszer.....	22
2.5. A társaság átalakulása	23
3. A MÉRLEG RÉSZLETES ELEMZÉSE	26
3.1. A vagyoni helyzet átfogó elemzése.....	26
3.1.1. Az eszközök és források nagyvonalú elemzése.....	26
3.1.2. A vagyoni helyzet elemzése.....	31
3.2 A pénzügyi helyzet átfogó elemzése	41
3.2.1 Eladósodottság (hosszú lejáratú tartozások arányának vizsgálata)	41
3.2.2 Likviditási mutatók	44
3.3 A cash – flow kimutatás.....	46
4. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS RÉSZLETES ELEMZÉSE	52
4.1 A jövedelmezőség alakulása	52
4.1.1 Árbevétel-arányos jövedelmezőség.....	53
4.1.2 Tőkearányos-jövedelmezőség	54
4.1.3 Élőmunka-arányos jövedelmezőség.....	56
4.1.4 Eszközarányos jövedelmezőség	56
4.1.5 Erőforrás-arányos (komplex) jövedelmezőség.....	59
4.2 A vállalat gazdasági hatékonysága.....	59
4.2.1 A termelési értékek alakulása.....	61
4.2.2 Komplex hatékonyság.....	64
4.2.3. Parciális hatékonyság.....	65
4.3. Eredményelemzés	67
5. ÖSSZEGRÖZÉS	71
IRODALOMJEGYZÉK	74
MELLÉKLETEK	76

BEVEZETÉS

Szakedolgozatom témájaként a Poppe + Potthoff Hungária Gépgyártó Kft. tevékenységének elemzését választottam. Kötelező szakmai gyakorlatomat a vállalat pénzügyi és kontrolling részlegén teljesítettem és a gyakornoki idő során megismerhettem a vállalat tevékenységi köreit és beleláthattam ezek lebonyolításába. Az ott tapasztaltak és a cég eseménydús közelmúltja miatt döntöttem úgy, hogy szakedolgozatomat egy átfogó beszámoló-elemzés témakörében készítem el, hiszen a legtöbb információt ehhez kaptam. Az elmúlt évekről szóló analízist pedig nem csak én mutathatok fel szakedolgozatként, de esetlegesen a cégvezetőség is profitálhat belőle.

Az elméleti háttérrel az iskola tananyaga biztosította, legfőképp a pénzügyi számvitel, a vezetői számvitel, a komplex elemzés, a teljesítmény – és erőforrás elemzés és a kontrolling tanórák keretében. Ezekben az órákon szerzett ismereteimet (és persze kapcsolódó szakkönyveket) használtam fel arra, hogy dolgozatomat a lehető legpontosabban, legeredményesebben, leginformatívabban, vagyis a „legszakmaibban” készítem el.

A cég rugalmasan kezelte információigényemet, rendelkezéseimre bocsátotta a szükséges beszámolókat, számviteli politikát, egyéb szükséges iratokat, valamint cégismertetőket, prezentációkat.

Szakedolgozatom az elméleti alapok felől halad a gyakorlati megközelítés felé. Minimális történelmi áttekintést követően részletezem a Poppe + Potthoff vállalatcsoportot. Ezután ismertetem a Poppe + Potthoff Hungária Kft. (röviden: PPHU) történetét, termékeit, felépítését, majd a következő fejezetben a számviteli elszámolási alapok mellett az SAP vállalatirányítási rendszerről is ejtek pár szót, valamint pár szó erejéig ismertetem a 2011-ben lezajlott összeolvadást, ami az egyik legmeghatározóbb esemény a vállalat jelenlegi működésében. Végül a dolgozat második felében, a gyakorlati megközelítésű részekben táblázatok, mutatószámok és diagramok segítségével elemzem a cég vagyonát és értékelem a működését.

1. A POPPE + POTTHOFF HUNGÁRIA KFT. BEMUTATÁSA

1.1 Történelmi áttekintés

A 90-es években az autóipar jelentős megerősödése volt tapasztalható Kelet-közép Európában. Ugyan előtte is létezett járműgyártás a régióba, ám összevetve az akkori irányelvekkel, sem a termék, sem a gyártási eljárás nem volt világszínvonalúnak nevezhető. A változás okai köszönhetőek egyrészt az akkori politikai változásoknak, a piacok megnyílásának, másrészt alacsonyabb költség mellett alkalmaztak képzett munkaerőt, így kedvezőbb feltételekkel lehetett előállítani a termékeket. Magyarország a régió többi országához képest politikailag és gazdaságilag is stabilabbnak tűnt, így több autóipari nagyvállalat is indított itt gyáregységet: 1989-ben a Ford kezdte meg az alkatrészgyártást Székesfehérváron, 1991-ben az Opel Szentgotthárdon (General Motors Powertrain Magyarország Kft.néven) a Suzuki pedig Esztergomban (Magyar Suzuki Zrt, néven) alapított személygépjármű- és motorgyárat. 1993-ban az Audi is megkezdte a motor- majd később a járműgyártást, ráadásul a szintén győri székhelyű Rába Vagon- és Gépgyár is átvészelte a rendszerváltást és Rt.-vé alakult, így minden adott volt a fejlődéshez. Ezen gyárak gazdaságos ellátásához számos, szintén a járműiparban – alkatrészgyártásban – tevékenykedő vállalkozás alakult, akik mind ezen cégek fő beszállítóiként tevékenykednek. Így mára a járműgyártás lett Magyarország talán legfőbb húzóágazata.¹

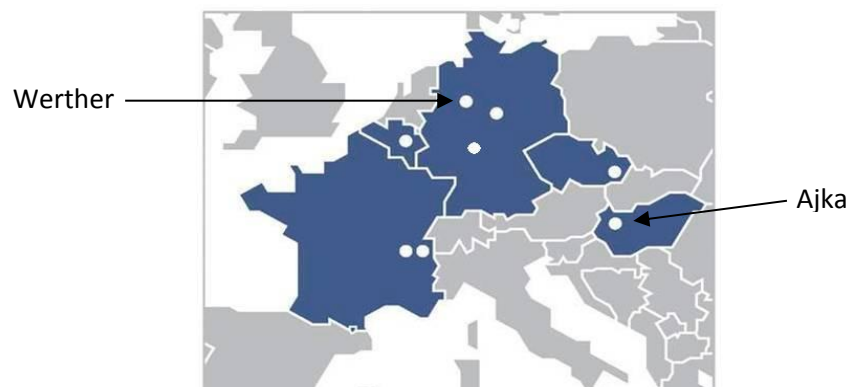
1.2. A Poppe + Potthoff vállalatcsoport megalakulása és fejlődése

A P+P cégcsoport anyavállalatát, a Poppe + Potthoff GmbH-t 1928-ban alapította Friedrich Poppe és Hermann Potthoff az észak-németországi Wertherben. A jelenleg is a család tulajdonában üzemelő vállalat precíziós acélcsövek, majd esztergált alkatrészek és egyéb járműkomponensek gyártására szakosodott és ezen a téren mára magas piaci pozíciót vívott ki magának. A híres német precizitás és az elvárt magas minőség a cég számára is követendő etalon volt, így a vállalat remekül beilleszkedett a német gazdaságba, a világszerte ismert és elismert német autóipar egyik legfőbb beszállítójaként. 1954-ben legyártották az első varratnélküli (nem hegesztett, ezért nagyobb terhelést bíró)

¹ <http://www.sci-tech.hu/autogyartas.sci-tech.hu/00home/01home.htm>

rozsdamentes acélcső komponens, 1964-ben pedig létrejött a csőfeldolgozási üzemközpont is. Kifejezetten nagy teljesítményű motorokhoz kezdődött el a magasnyomású csövek gyártása 1977-ben. 1988-ban új fejlesztésekként jelentek meg az újfajta rozsdamentes acél nyomócsövek, ezek gyártásával egyre eredményesebb lett a vállalat és a nyereséget visszaforgatva 1994-ben újabb divíziót alapítottak, a P+P Artec America-t. A vállalkozás az 1990-es évek eleje óta főleg az autóiparra koncentrált, így a kiváló mérnökcsoportnak köszönhetően 1999-ben az első önállóan tervezett és fejlesztett termékükkel (common-rail közös nyomócső) jelentkeztek a piacon és a common-rail befecskendezési alrendszerek fejlesztése révén 2000-ben megindult a common-rail komponensek sorozatgyártása. 2003-ban új telephelyet hoztak létre a magyarországi Ajkán az eddig Wertherben gyártott common-rail alkatrészek és csőkomponensek előállítására, így a központ kutató és fejlesztő bázissá vált. A vállalkozás a sikeres common-rail rendszernek köszönhetően terjeszkedni kezdett: 2006-ban felvásárolták a hozzájuk hasonlóan precíziós forgácsolt alkatrészekkel foglalkozó belga Meister Group-ot, (ezáltal belga, francia és cseh telephelyekhez jutott a vállalat), 2007-ben pedig a szintén precíziós alkatrészeket gyártó francia Comte SAS-t, ezáltal francia érdekeltséget szerezve. 2008-ban megalakul a P+P GmbH Holding, a csőgyártás pedig P+P Präzisionstahlrohre GmbH néven fut tovább. Ezzel párhuzamosan Wertherben felépült az új technológiai kutatóközpont, a vállalat szíve. 2009-ben új piacokra lelve a hajózási-tengerészeti ipar beszállítója is lett, kiterjesztve tevékenységét nemcsak a járműipar, hanem a hajózáshoz használatos common-rail rendszerek gyártására és ezek továbbfejlesztésére is. 2013-ban az eddig Wertherben a dízel befecskendezéshez végzett csőgyártást is áthelyezték Ajkára, a vállalat pedig az új kapacitások igénybevételével újabb terjeszkedést fontolgat, elsősorban Közép-Európában és a Távol-Keleten.

1. számú kép: A P+P vállalatcsoport európai telephelyei



(Forrás: P+P vállalati prezentáció)

Jelenlegi divíziók:²

1. Poppe + Potthoff GmbH és Technológiai Központ

A családi székhelyen felépült új kutatólétesítmény a teljes P+P csoport feje, a holding székhelye, beleértve az Európában és az USA-ban található gyártóegységeket is. A 2008-ban épült Technológiai Központban folyik a közös nyomócsöves rendszerekkel, a dízel befecskendezésekkel és a precíziós, varrat nélküli csőkomponensekkel kapcsolatos kutatás és fejlesztés. Az eddig eltérő helyszíneken megvalósuló K+F tevékenységet most egy olyan nagyméretű, modern komplexum foglalja össze, ami minden szempontból megfelel a kor technika-műszaki elvárásainak. Fő feladata az alkatrészek és design megtervezése.

2. Poppe + Potthoff Präzisionsstahlrohre GmbH

Az 1928-ban alapított gyáregység a vállalat másik wertheri központja, egyben a DIN 2391 / DIN EN 10305-1 szabvány szerinti, varrat nélküli precíziós acélcsövek specialistája. Az itt gyártott acélcsövek az ipar számos területén központi szerepet játszanak nemcsak az autóiparban, hanem a fémfeldolgozó iparban, a szerszám- és gépiparban, valamint a mérés- és szabályozástechnika, a szállítástechnika és a szabadidő-technika területein is.

3. Poppe + Potthoff Maschinenbau GmbH

A P+P közel a legmagasabb, műszakilag megvalósítható nyomással dolgozik, ehhez pedig a legjobb technikára és munkaerőre van szükség. Kézenfekvő volt tehát a lépés, hogy a magasnyomású gépgyártás specialistájával, a Frieler Anlagen Technik céggel (Joint Venture - érdekszövetség) partnerkapcsolatot alakítottak ki. Az így egyesített tapasztalatok pedig rövidtávon is meglepően eredményesek voltak, csökkent a gyártási idő és sikerült a gyártási költségeket minimalizálni. A FAT-nál rendelkezésre álló technológia és tudás, valamint a P+P-nál rendelkezésre álló tőke összekapcsolása hosszú távon is eredménnyel kecsegtetett. 2008-ban a P+P felvásárolta a FAT-ot, ami Poppe + Potthoff Maschinenbau GmbH néven lett a vállalatcsoport fontos tagja.

² Forrás: <http://www.poppe-potthoff.com>, P+P belső portál, PP vállalati prezentációk

Tevékenységi körei:

- ellenőrző berendezések közös nyomócsöves rendszerekhez
- automatizált ellenőrzés
- teljesen automatizált forgácsoló berendezések.

4. Meister Coordination Center

A rendkívül komplexitással, összetettséggel bíró termékek fejlesztési folyamatainak többsége, és javarészt a tesztelése zajlik az acél-üveg építmény megkapó látványt nyújtó falai közt. A belga üzem a modern gyártástechnológia valamennyi szükséges eszközével és a hozzá tartozó technológiával rendelkezik, így a világon számos helyre, főleg Európába és az USA-ba szállítja a vezetési asszisztens- és fékrendszerekhez gyártott alkatrészeit. Az üzem tevékenysége magába foglalja a prototípusok fejlesztésétől kezdve az előszériákon keresztül a kis- és középszériák gyártását is. A gyártás és az ellenőrzés pormentes helyiségben történik („A legnagyobb tisztasági értékek mércéjével”), így a Meister Coordination Center több mint 400 nagyon speciális, CNC-vezérlésű gyártó-automatát, széleskörű felületmegmunkálási kapacitást és szerelési lépéseket integrál az értékteremtő láncba. A Meister Group egykori központját 2006-ban vásárolta fel a vállalat.

5. Poppe + Potthoff s.r.o.

A csehországi székhelyű üzem „nem ismer lehetlent”, a hagyományos finommechanikai megközelítést egyesíti a precíziós komponensek gyártásával, és a P+P csoport ez irányban szerzett évtizedes tapasztalatával, így a legkülönlegesebb megrendelés megtervezése sem okozhat fennakadást, legyártásáról pedig a nagymértékben rugalmas géppark, valamint a nagymértékű kapacitások gondoskodnak. „Csapatársához” és egykori központjához (az üzem egykor a Meister-Group tagja volt), a Meister Coordination Centerhez hasonlóan a kapacitásokból futja kis- és közepes szériák legyártására is. Termékei főleg az ABS-ben, TCS-ben, ESP-ben, és befecskendezési technológiákban kapnak jelentős szerepet.

6. Poppe + Potthoff Scionzier

Az egyik francia üzem, a néhai Meister Group egykori tagja, amely a legmodernebb technikai szinten álló, többorsós esztergagép-parkkal rendelkezik. Termékei az autóiiparon kívül számos más iparágban is fellelhetők: építőipar, textilipar,

telekommunikáció, tengerészet. Az Arve-völgyi cég magas megbízhatóságú alkatrészeit előszeretettel alkalmazzák olyan fékrendszerekben, amelyek nagy biztonsági követelményeket támasztanak.

7. Poppe + Potthoff Bonneville S.A.S.

A másik francia üzem, amit Comte S.A.S. néven vásárolt fel a P+P csoport, és nem véletlenül, hiszen a precíziós gyártás terén szintén nagy tapasztalatokkal rendelkező cég dízelaggregátorokhoz szükséges komponenseket gyárt, főleg a befecskendezési technológiára koncentrálnak. Nagyfokú automatizáltság és költséghatékonyság jellemzi a 2007-ben felvásárolt és P+P Boneville-re keresztelt üzemet, ami egyébként eléggé közel esik a scionzieri gyárhoz, ezáltal a két francia üzem közti kapcsolattartás, logisztika és feladatmegosztás is egyszerűbbé válik.

8. Poppe + Potthoff Artec

A chichagoi kirendeltség nemcsak az elhelyezkedésben, hanem a célokban is számottevően különbözik a testvérüzemeitől, ami a vállalkozás fő profiljához csak lazán kötődik - persze mindez csupán szemlélet kérdése, mivel a jármű- és gépalkatrészgyártó többséggel szemben ez az egység elsősorban nemesacél korlátok tervezését, gyártását és szerelését látja el szerte a világon. Nem is akárhogy, több mint 1200 létesítés jelzi a kivitelezők magas fokú hozzáértését és szakmai kompetenciáját. Főleg repülőtereken, szállodákban, egyetemeken, iskolákban, könyvtárakban, kórházakban és irodaépületekben találkozhatunk a termékeikkel.

9. R + W Antriebsselemente

Jelentése: hajtáselemek. Ennél kifejezőbb nevet nehezen lehetett volna adni egy olyan vállalatnak, amely az erőátviteli szerkezetek specialistája, valamint a precíziós tengelykapcsolók és kardántengelyek gyártója. Az 1990-ben alapított cég több mint 140 munkatársat foglalkoztat, és leányvállalatai vannak Kínában, Olaszországban, Svájcban, Szlovákiában és az Egyesült Államokban, valamint több mint 50 meghatalmazott kereskedő/képviselő a világ több mint 40 országában. A 2006-ban bevezetett „Kaizen” gyártórendszer (japánul jobbra változást jelent) mind a gyártásban, mind a szállítás lebonyolításában érezteti pozitív hatását, magasabb minőséget, gyorsabb szállítást biztosít.

1.3. A Poppe + Potthoff Hungária Kft.

1.3.1. Kialakulás és jelenlegi helyzet

A megnövekedett piaci igények, valamint a vállalat versenyképességének megtartása és növelése miatt a vállalat új Automotive gyártóbázis felépítéséről döntött. Figyelmük a kelet-közép-európai régió felé irányult, figyelembe véve az itteni logisztikai előnyöket, és alacsonyabb munkaerőköltségeket. A cégvezetés választása Ajkára esett, jó logisztikai elhelyezkedése, kedvező munkaerő-piaci helyzete, megfelelő vállalalkozási környezete és nem utolsósorban ipari múltja miatt.

A vállalkozás Poppe & Potthoff Hungária Bt. néven alakult. Az ajkai Új Atlantisz Ipari Parkban egy 5 hektáros területen kezdődtek meg az építkezési folyamatok 2002-ben. Az ajkai üzem egy kb. 50 000 m²-es területen található, a zöldmezős beruházás berkein belül épült gyár teljes épülete 14 200 m², melybe beletartozik a 8.600 m²-es gyártóterület, valamint az egyéb szociális- és irodahelyiségek, továbbá egy kb. 2.700 m²-es raktárterület. A helyszín földrajzilag kedvező, mivel az ipari park 1,5 km-re fekszik a 8-as számú főúttól, ami Budapest és Graz között biztosít összeköttetést, valamint mindössze 100 km-en belül fekszik négy országhatár, és 80-90 km-en belül található Szentgotthárd, Győr, Székesfehérvár, Esztergom, ezek a városok mind a magyarországi gép- és járműipar meghatározó tényezői.

2. számú kép: A Poppe + Potthoff Hungária Kft.



(Forrás: P+P vállalatcsoport-prezentáció)

Az üzemet 2003. július 15-én adták át, de a dízel üzemű személygépkocsikhoz való motoralkatrész, a közös nyomócső (Common-Rail) gyártása már előbb, 2003. április 1-jén megindult. Az ajkai gyár tevékenysége 2003 ősztől kezdve folyamatosan kiegészült egyéb

járműalkatrész (csőkomponens) gyártással. A német anyavállalat 2003. év végére a csőgyár kivételével gyakorlatilag teljes egészében Ajkára települt át. Ennek következtében a wertheri üzem korábbi tevékenységi köre átalakult és kutató, fejlesztő és igazgatási bázissá vált.

2004-ig vámszabad területen működött a vállalat, majd az EU csatlakozás után belföldi társaságként tevékenykedett tovább. 2009-től kezdődően a gyártás kiterjed és a személygépkocsik mellett már a tehergépkocsikba is gyártanak közös nyomócsövet és egyéb szerelvénycsöveket.

A vállalkozás új bővítő beruházáshoz fogott 2011-ben az EU társfinanszírozásával, és ehhez pályázati úton jelentős állami támogatáshoz is jutott az Új Széchenyi Terv révén. A projekt pontos megnevezése: „Autóiparhoz kapcsolódó jelentős munkahelyteremtés eredményező kapacitásbővítő és választékbővítő beruházás a POPPE + POTTHOFF HUNGÁRIA Kft.-nél Ajkán”. Ennek a beruházásnak a révén a vállalat közel egy milliárdos összegű támogatást is magáénak tudhatott, így a tervezett 50 fős bővítést maradéktalanul meg lehetett valósítani. A projekt számokban:

- Projekt időszak: 2011. július 1.– 2013. március 29.

- Projekt költség adatok:

- Bérköltség: 126 630 000,- Ft,

- Bérjárulékaik: 34 190 100,- Ft,

- Eszközbeszerzés: 3 801 068 919,- Ft,

- Összesen: 3 961 889 019,- Ft,

- Támogatás: 999 964 941,- Ft.³

A bővítés oka a wertheri csőgyártás áttelepítése Ajkára, és az ehhez szükséges géppark és dolgozói állomány biztosítása volt. A vállalati átszerveződés miatt Wertherben már nem újították fel a gépállományt, a központ jellegének megváltozása (technológiai központtá válása) miatt.

A cég jelenlegi piaci helyzete kedvező, számos beszállítóval áll kapcsolatban, és ugyan az évek során számos partnerrel alakított ki kisebb-nagyobb kapcsolatot, mára kialakult egy biztos lábakon álló vevőkör. Ez a vállalat felfogásával és céltudatosságával magyarázható, mivel a P+P a vevői igények kielégítését tartja szem előtt. Legyen szó akár egy újító jellegű technológiáról, akár egy már meglévő eszköz továbbfejlesztéséről vagy egy

³ P+P közlemény: http://www.poppe-potthoff.com/fileadmin/pdf/honlap_tartalom_P_P_uszt_gop_2011.pdf

viszonylag nagy (vagy éppen egészen kicsi) cső- vagy csőkomponens megrendelésről, a lehető legrugalmasabb hozzáállásra és maximális szakmai hozzáértésre lehetünk, ha megoldásért a P+P-hez fordulunk.

1.3.2 Ügyfelek

1. számú kép: A Kft. üzletfelei



Forrás: P+P vállalati prezentáció

Három fő érték, ami képviseli ezt a hozzáállást:

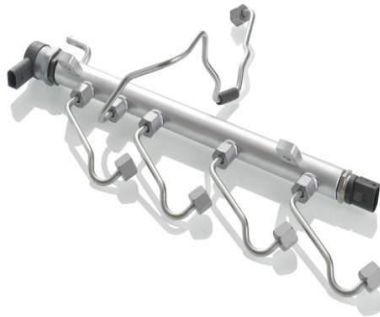
- **Pontosság:** A legnagyobb precizitású tiszta megoldás az a minőség, amely minden munka eredményét jellemzi, amelyet a Poppe + Potthoff végez; megbízható és mérvadó.
- **Innováció:** Mindig egy lépéssel előbbre: A Technológiai Központ a csúcscrészelek know-how-ját kapcsolja össze. Az innovatív fejlesztés szenvedélyével ötvöződő vezető mérnöki teljesítményt a vevők minden személyre szabott megoldásunkban megismerhetik.
- **Rugalmasság:** Gyorsan kapcsolnak, előre gondolkoznak: A kreatív gondolkodás és a gyors döntés útmutató fejlesztési folyamatokat tesz lehetővé. A családi tulajdonban levő vállalkozás és az ügyvezetés támogatja ezt a produktív vállalati kultúrát.⁴

⁴ P+P honlap: <http://www.poppe-potthoff.com/hu/oesztoenzesuenk>

1.3.3. Tevékenységi kör

A vállalat fő profilja alkatrész - és szerszámgyártás, fémfeldolgozás – és megmunkálás.
Három fő területre osztható fel a termelés: CR, RK, RF.

2. számú kép: Nagynyomású befecskendező rendszerek (CR - Common Rail)



Forrás: P+P vállalati prezentáció

3. számú kép: Csőkomponensek (RK - Rohrkomponenten)



Forrás: P+P vállalati prezentáció

4. számú kép: Csőgyártás termékei (RF - Rohrfertigung)



Forrás: P+P vállalati prezentáció

A gyártás megoszlása:

- 2010-ben 86% CR, 14% RK;
- 2011-ben az összeolvadásig 86% CR, 14% RK; utána 90% CR, 10% RK;
- 2012-ben 90% CR, 10% RK;
- 2013-ban 71% CR, 27% RF, 2% RK.

1.4 Szerkezeti/ szervezeti felépítés

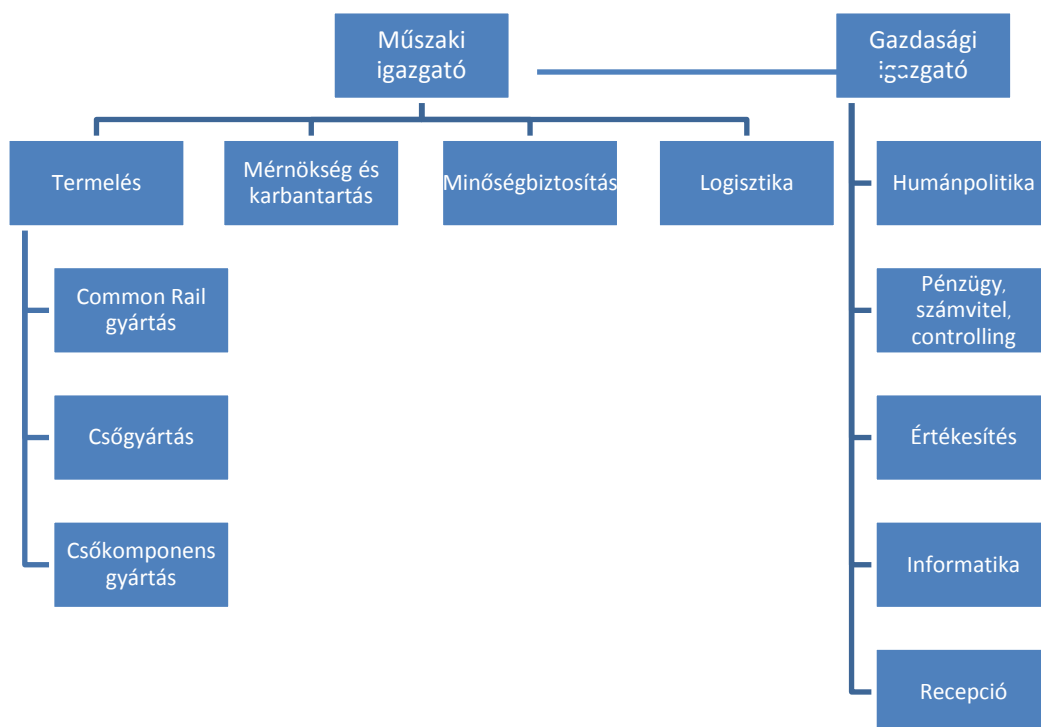
A Poppe + Potthoff Hungária Kft. tulajdonosa 100%-os részesedéssel a Poppe + Potthoff GmbH. Eredeti megnevezése Poppe & Potthoff Hungária Bt., majd a 2010.01.18.-i névváltoztatás után a Poppe + Potthoff Hungária Bt. megnevezést kapta, a jelenlegi megnevezését pedig az összeolvadás óta viseli. A társaság 2011.06.30.-i hatállyal társasági formát váltott és a Poppe + Potthoff Hungária Bt. (a korábbi kültag) és a Poppe & Potthoff Ipari és Részesedési Kft. (a korábbi beltag 0,2%-os részesedéssel) összeolvadásával létrejött a Poppe + Potthoff Hungária Gépgyártó Kft (továbbiakban: PPHU). Emiatt 2011-ben évközi beszámolót kellett készíteni, az időszakok összehasonlíthatósága érdekében.

A PPHU szervezeti felépítése alapvetően hagyományos modellben épül fel, ami lehetővé teszi a hatékony kommunikációt a szervezeti egységek között. Két részből áll: az üzem termékeiért felelős műszaki egységek, valamint az ezt kiszolgáló adminisztratív feladatokat ellátó gazdasági egységek, amelyek felett a műszaki és a gazdasági igazgató rendelkezik. Az ezek közti együttműködést segíti a mindenki számára elérhető belső hálózat, az állandó telefonos és e-mail kapcsolat, valamint az osztályok egymáshoz közeli fekvése. A két igazgató felelős az területeik irányításáért, és ketten együtt felelősek a vállalat helyes működéséért. A műszaki igazgató felelős a gyártási tevékenységért, a termelésért, az ezt kiszolgáló logisztikai osztályért, a tervező és karbantartó mérnökségért, valamint a szabványokat (és ezek által a gyártás színvonalát) betartató minőségbiztosításért. A gazdasági igazgató rendelkezik a pénzügyi, számviteli, adózási, és kontrolleri feladatokat ellátó pénzügy osztály, a bérszámfejtésért és egyéb személyügyekért felelős humánpolitika, a kapcsolattartásért és a termékek árusításáért felelős értékesítési osztály, és a számítógépes rendszereket karbantartó IT felett, valamint utasítást ad a recepciónak.

A társaság ügyvezetőinek kinevezése 5 évre szól, a kinevezés meghosszabbítható. A társaság jelenlegi ügyvezetői 2007.01.01-től látják el a feladatukat. A Kft. 3 fős Felügyelő Bizottságot alakított ki, ennek feladata az ügyvezetők ellenőrzése, munkájuk elősegítése,

illetve a tulajdonos érdekeinek védelme. A jelenlegi tagság 2013.01.03.- a óta látja el feladatát.

1. számú diagram: A P+P szervezete



Forrás: Saját szerkesztés céges adatok alapján

1.5 Vállalati minősítések

1993	<i>DIN/ISO 9001 tanúsítás</i>
1997	<i>P&P környezeti menedzsment tanúsítvány a 1836/931998 EG-Öko-audit-rendelet szerint</i>
2000	<i>QS 9000/VDA 6.1 tanúsítvány</i>
2004	<i>ISO TS 16949 tanúsítvány</i>
2006	<i>ISO 14001 Ajkai üzem tanúsítvány</i>

Az alább tanúsítványok közül az ISO-szabvány a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet szabványa, a DIN a Német Szabványügyi Intézet szabványa. Az ISO 9001 tartalmazza a minőségbiztosítási rendszerrel kapcsolatos követelményeket, de egyben tanúsító szabvány is, a minőségirányítási követelményeknek való megfelelést igazolja. Az ISO 14001 környezetvédelmi tanúsítvány pedig igazolja a szervezet környezettudatos vállalatirányítását. Látható, hogy a PPHU a kor elvárásainak megfelelő szinten működik.

1.6 Az Ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter

A Közép-dunántúli régió egyik fontos gazdasági integrációja ez a klaszter, ami 2007. szeptember 27-én tartotta alakuló ülését 23 alapító tag részvételével, amelyek közül 17 ajkai vállalkozás és 5 intézményi együttműködő partner. Az angol „cluster” szó fonetikus magyar megfelelője ugyanabban az ágazatokban működő cégek egy egységbe tömörülését jelenti, amiket földrajzi koncentrációjuk, hasonlóságaik, és egymást kiegészítő tulajdonságaik fognak össze. Ez az együttműködés elsősorban egyrészt gazdasági, másrészt műszaki kooperációt jelent, tevékenységük fokozása és költségeik csökkentése érdekében. A klaszter menedzsment szervezete a Közép-Pannon Regionális Fejlesztési Zrt, melynek legfőbb céljai:

- a Közép-Dunántúli Régió gazdaságfejlesztésének aktív szereplőjeként az önkormányzatok és a kkv-k fejlesztésében, versenyképességük és piaci pozícióik megerősítése érdekében tevékenykedjen,
- az országos és regionális fejlesztési tervek megvalósításában, térség-fejlesztésben közreműködjön,
- központi fejlesztési források koordinálásával, a források felhasználásának hatékonyságát elősegítse,
- piaci-gazdasági információkat, pénzügyi szolgáltatásokat nyújtson (tőkerészesedés, vagyonkezelés, befektetés-szervezési-, pénzügyi-, pályázati tanácsadás),
- hazai és nemzetközi fejlesztési projektek tervezésével és megvalósításával a régió önkormányzatainak és vállalkozóinak gazdasági aktivitását növelje.⁵

Tagjai között megtalálhatóak az elsősorban ajkai kistérség területén letelepedett autóiipari vállalkozások és térségfejlesztő szervezetek, valamint gép-, szerszám-, illetve alkatrészgyártók. A kezdeti 19-ről mára 28 tagot számláló konzorcium tagsági névsorát végigtekintve látható, hogy a cégek valóban kiegészítik egymás tevékenységét, a PPHU is gyakori kapcsolatban áll klaszterbéli társaival, mint megrendelő.

A klaszter jelentőségét akkor ismerhetjük fel igazán, ha figyelembe vesszük a 2008-as gazdasági válságot és annak utóhatásait (leépítések, visszaeső forgalom), és az emiatt anyagilag problémás helyzetbe jutott vállalkozásokat. A klaszterre, mint lehetőségként kell tekinteni. hogy a viszonylag egységesült vállalatok egymás megsegítése révén megerősödve lábaltanak ki a gödörből.

⁵ <http://www.amjk.eu/>

2. A TÁRSASÁG ELSZÁMOLÁSI RENDJÉNEK KIALAKÍTÁSA

2.1. Könyvvezetési és beszámolási kötelezettség

„A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre.”

Ezeket az objektív információkat a vállalkozó számviteléből nyerjük, így minden vállalkozás saját érdeke, hogy a saját számviteli elszámolásukat az adott helyzetnek megfelelően a lehető legpontosabban és legközérthetőbben vezessék. Ebben nyújt segítséget a törvényi szabályozás, ami egyrészt előírja a követendő számviteli lehetőségeket, amelyeket a vállalkozás magára szabhat, másrészt az előírt lehetőségek kizárólagos alkalmazásával szabályozza is a különféle tevékenységű cégeket, lehetővé téve az összehasonlíthatóságukat.

„A törvényben rögzített alapelvek, értékelési előírások alapján ki kell alakítani és írásba kell foglalni a gazdálkodó adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő - a törvény végrehajtásának módszereit, eszközeit meghatározó - számviteli politikát.”⁶

Önmagában a Számviteli Törvény megléte nem elég, mivel a törvény sok esetben számos választási lehetőséget ad a számviteli elszámolás részleteit illetően, valamint több olyan előírása van, amihez a vállalkozás önállóan alakítja ki a módszert. Ezért a saját elszámolásának részleteit minden vállalkozás a számviteli politikájában rögzíti. Ez a gazdálkodó legfontosabb szabályzata, a szabályszerű működés egyik alapja. Elkészítéséért a gazdálkodó képviselője felel. A megalakulástól kezdve 90 nap áll rendelkezésére a dokumentum elkészítésére, törvénymódosítás esetén pedig a hatálybalépéstől számított 90 napon belül kell a változásokat keresztülvinnie.

„A számviteli politika keretében el kell készíteni:

- az eszközök és a források leltárkészítési és leltározási szabályzatát;*
- az eszközök és a források értékelési szabályzatát;*
- az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot;*
- a pénzkezelési szabályzatot.”⁷*

⁶ 2000. évi C. törvény a számvitelről

A számviteli politikához szervesen kapcsolódnak ezek a szabályzatok, valamint a cégműködés egyes elemeinek kirészletezett szabályzásaként funkcionálnak.

„A kettős könyvvitelt vezető gazdálkodó az egységes számlakeret előírásainak figyelembevételével olyan számlarendet köteles készíteni, amely szerinti könyvvezetés az e törvényben előírt beszámoló készítését maradéktalanul biztosítja.”⁸

A számlarend a gazdasági események elszámolására szolgáló főkönyvi számlák egységes rendszerbe foglalása. Egységesíti a könyvvezetést, megkönnyíti az összehasonlíthatóságot. A számlarenden alapul a vállalkozás mérlege és eredménykimutatása.

Mivel a PPHU a Számviteli Törvény meghatározása szerint leányvállalatnak, egyben vállalkozónak minősül, így kiterjed rá a törvény hatálya. Ezért köteles a fent kiemelt szabályzatok elkészítésére. Az ezekben részletezett információkat veszem most szemügyre a következő fejezetben.

2.2. Az alkalmazott számviteli politika és a számviteli dokumentumok

Tudnivalók a beszámolóról⁹

A PPHU a SzTv. rendelkezéseinek eleget téve a működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti év lezárását követően magyar nyelven beszámolót készít a tulajdonában lévő vagyonról és ennek megoszlásáról (eszközökről és forrásokról), pénzügyi helyzetéről és tevékenységének eredményéről. A beszámolóját kettős könyvvitellel támasztja alá, a könyvvezetést euróban végzi. A beszámoló részei: mérleg, eredménykimutatás és kiegészítő melléklet. Egyidejűleg az üzleti jelentést is el kell készítenie. A Kft. az „A” típusú mérleg- és eredménykimutatás változatot alkalmazza és összköltség – típusú eljárással állapítja meg mérleg szerinti eredményét.

Az Sz.Tv. rendelkezései értelmében éves beszámolót állít össze, mivel mérlegfőösszege a vizsgált években (egyébként előtte is) meghaladja az 500 millió forintot, az éves nettó árbevétele az 1000 millió forintot, az üzleti évben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.

⁷ 2000. évi C. törvény a számvitelről

⁸ 2000. évi C. törvény a számvitelről

⁹ PPHU számviteli politika

1. táblázat: Az éves beszámoló feltételeinek való megfeleltetés (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Mérlegfőösszeg (Ft)	9 081 156 480	11 434 407 658	13 027 607 179	14 401 208 989
Éves nettó árbevétel (Ft)	8 747 309 422	10 159 480 466	11 006 508 502	11 065 091 623
Átlagos állományi létszám (fő)	208	232	264	335
Beszámoló típusa	Éves beszámoló	Éves beszámoló	Éves beszámoló	Éves beszámoló

Forrás: saját szerkesztés a PPHU kiegészítő melléklete alapján

Az elszámolás rendje

Az üzleti év a naptári év és mérleg fordulónapja december 31. A társaság fordulónap és a letétbehelyezés (a fordulónapot követő 5. hónap utolsó napja, így legkésőbb május 31) között március 31.-ére határozta meg a beszámoló elkészítését. A társaság taggyűlése által elfogadott éves beszámolót, valamint a független könyvvizsgálói jelentést letétbe kell helyezni a cégbíróságon és dönteni kell az adózott eredmény felhasználásáról is.

Számviteli dokumentumok

A vállalkozónak ki kell alakítania a törvényben lefektetett számviteli alapelvek, alkalmazható értékelési előírások függvényében a körülményeknek leginkább megfelelő számviteli politikát. Ezen szabályozás keretében kell elkészíteni:

- a szöveges számlarendet és bizonylati rendet
- az eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát;
- az eszközök és források értékelési szabályzatát;
- a pénzkezelési szabályzatot;
- az önköltség-számítási szabályzatot.

Ellenőrzés, önellenőrzés

A társaság az ellenőrzés és az önellenőrzés során feltárt hibákat jelentős összegűnek minősíti, ha a hiba feltárásának évében, az ellenőrzések során, egy adott üzleti évet érintően feltárt hibák és hibahatások értékének együttes összege meghaladja az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2 százalékát. A társaság a hibát akkor tekinti jelentősnek, ha a hiba saját tőkére okozott hatása meghaladja a 20 százalékot.

Értékelési módszerek

A számvitelben a társaság vagyonának értékelésekor az eszközöknek és a kötelezettségeknek azt az értékét számítjuk ki, amelyen a beszámolóban lévő mérlegben szerepelni fognak. A társaság értékelési eljárása alapvetően nem tér el a számviteli törvényben megfogalmazottaktól.

A használatba vett és aktivált **immateriális javakat** és **tárgyi eszközöket** a társaság az értékcsökkenéssel csökkentett beszerzési áron értékeli. Az értékcsökkenést bruttó alapon, lineáris módszerrel, havi gyakorisággal számolja el, a 100 ezer forint alatti előállítási, vagy beszerzési értéket azonnal leírja. A maradványértéket csak 100 ezer EUR bekerülési érték feletti gépi eszközöknél alkalmazza, éves felülbírálással lehet az értéket módosítani.

A vállalat a 40 ezer EUR érték felett beszerzett tárgyi eszközök esetében 5 százalékos maradványértékkel számol, egyébként az adótörvényben meghatározott elszámolási kulcsokat alkalmazza. Ha a meghatározásakor figyelembe vett körülményekben változás történt, akkor az értékcsökkenés megváltoztatható, de ekkor a változás eredményhatását a kiegészítő mellékletben részletezni kell.

Az alapítás, átszervezés költségeit a vállalkozás nem aktiválja.

A kísérleti fejlesztést a vállalkozás aktiválja, majd egy év, egy összegben leírja.

A cég könyv szerinti értéken tartja nyilván a *vagyoni értékű jogokat, szellemi termékeket* és a *tartós részesedéseket*. Nem veszi igénybe a piaci értékeléskor használatos értékhelyesbítést. Következtetni lehet arra is, hogy a cég eszközeinek könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen nem különbözik a piaci értéktől.

A vállalat a műszaki gépek felújításaként értelmezi a közös nyomócső-gyártás területén a gépek nettó értékének 15 százalékát, valamint a csőkomponens gyártásnál a gépek értékének 30 százalékát meghaladó karbantartási alkatrészeket. A 4000 EUR feletti tételeket pedig a gépek felújításaként aktiválja (kivéve a P+P Maschinenbau által elvégzett nyomásfokozó vizsgálatok).

Termelő vállalkozás révén a **készletek** fontos szerepet töltenek be a mérlegben. A vállalat a *vásárolt készletekről* folyamatos mennyiségi és értékbeli nyilvántartást vezet, az állománycsökkenéseket FIFO (First In First Out) módszerrel számolja el. A fogyó- és

cserealkatrészeket beszerzéskor költségként számolja el, az összes beszerzési költséget 2 évre elosztva.

A *saját termelésű készletekről* szintén folyamatos mennyiségi és értékbeli nyilvántartást vezet, az év végi készletértéket leltározással állapítja meg, tényleges önköltségi áron értékelve. A 3 nagy gyártási terület (CR, RF, RK) önköltség-számítási módszere nem tér el egymástól. A félkész- és késztermékek költségkalkulációja az alábbi séma alapján történik:

Közvetlen anyagköltség
+ Közvetlen bérköltség és járulékai
+ Közvetlen gépköltség
= Közvetlen önköltség

A közvetlen anyagköltséget az anyaglista alapján felhasznált anyagok mennyisége és a beszerzett anyagok bekerülési értékének szorzata adja, a közvetlen bér pedig a munkaidő nyilvántartás alapján a dolgozók közvetlenül elszámolt bére, valamint ezek társadalombiztosítási, illetve munkaerőpiaci járulékai. A közvetlen gépköltség alapja, a költséghelyenként elszámolható karbantartási költség, segédanyag-költség, a gépekre ráosztott értékcsökkenés, valamint az energiaköltség. Ezt leosztva a gépfutással az adott gép 1 órára jutó gépköltségét (normaköltség) kapjuk, melyet megszorozva a műveleti terv időráfordításával, megkapjuk a közvetlen gépköltséget. Minden évben az előző évben januártól szeptemberig felmerült tényköltségek alapján határozzuk meg a termékek személyi- és gépköltségek normaköltség részét.

A darabolt csövek és a csőgyártás területén a befejezetlen termelés megegyezik az adott készültségi fokig beépült anyaglista közvetlen anyagköltségével, a műveleti terv állapotának megfelelő (időráfordítás szerint ráosztott) bérral és járulékaival, valamint az addigi gépköltség közvetlen önköltségével. A többi befejezetlen termék értékét leltárral határozzák meg, az adott termék közvetlen önköltsége, a termékből fellelt darabszám, valamint ezek készültségi fokának szorzatával.

Az esetlegesen előforduló áreltéréseket - amik adódhatnak egyrészt mennyiségi eltérésből, másrészt a bekerülési ár eltéréséből – a vállalkozás a saját termelés készültségi fokának megfelelő áreltérés számlán vezeti (a hozzá tartozó készletváltozás számlával szemben).

Így a tényleges önköltséget a saját termelésű készletek számlái és az áreltérés számlák együttesen adják meg.¹⁰

Az értékvesztést addig a szintig kell elvégezni, amíg a használhatóságát, értékesítési lehetőségét megbízhatóan nem tükrözi és mérlegkészítéskor, illetve a minősítéskor érvényes piaci értéken, legalább haszonanyag vagy hulladékanyag áron szerepeljen. A főkönyvelő a napi gyakorisággal megjelenő sajtó és/vagy egyéb publikált kiadványok alapján határozza meg a tárgyi eszközök értékét, és a szükséges értékcsökkenést (természetesen a cégvezetés beleegyezésével).

Behajthatatlan követelésnek számolja el a vállalat azt a követelést, amelyre a végrehajtási eljárás során egyáltalán nincs vagy csak részleges fedezet van, illetve ha a végrehajtással kapcsolatos költségek elérik a behajtható összeg 60 százalékát.

Céltartalékot minden évben képez a cég, elsősorban a várható garanciális kötelezettségekre. Mértékének meghatározása során a tárgyévben felmerült vevői reklamációs költségeket arányosítják a az előző tárgyév árbevételéhez, majd ezt szorozzák a tárgyévi árbevétellel.

A vállalkozás a **kötelezettségek** közt szerepelteti a különféle (pl.: szállítási) szerződéseken alapuló tartozásokat, amelyeket a hitelező már teljesített, a vállalkozás pedig elismert.

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek közé tartoznak a munkavállalókkal, a költségvetéssel, az önkormányzatokkal kapcsolatos elszámolások, továbbá a jogerős határozattal meghatározott kötelezettségek.

A rövid lejáratú kötelezettségek között szerepel a valódi penziós ügylet esetén a határidős visszavásárlási kötelezettség mellett eladott eszköz befolyt eladási ára, illetve a határidős viszonteladási kötelezettség mellett vásárolt eszköz befolyt viszonteladási ára, továbbá a határidős és opciós ügyletek esetén a kapott letétek, árkülönbözetek összege, amíg az ügylet le nem zárul.

Devizás tételek értékelésénél az idegen valutában szereplő tételeket a vállalkozás az adott napi MNB középárfolyamon váltja át euróra, valamint a realizált árfolyamkülönbözeteket is ennek megfelelően könyveli. A nem realizált árfolyamkülönbözeteket az MNB az év

¹⁰ P+P Önköltségszámítási szabályzat 2013

utolsó konverziós napjára eső középárfolyamon számolja el. Minden árfolyamkülönbséget jelentősnek számít.

A társaság a költségeit elsősorban 5-ös számlaosztályban tartja nyilván, és a 6-os, 7-es számlaosztályt nem használja.

2.3. Zárási feladatok

A vállalkozás a könyvviteli zárlat keretében végzi el könyvviteli számlák kiegészítő, helyesbítő, egyeztető, összesítő könyvelési feladatait és a számlák technikai lezárását. Havi rendszerességgel köteles a könyvviteli számlákból főkönyvi kivonatot készíteni.

A pénzeszközöket érintő gazdasági műveletek esetében:

- készpénzforgalom esetén azonnal,
- bankszámlaforgalomnál a hitelintézet értesítésének megérkezésekor,
- egyéb pénzeszközöknél legkésőbb a tárgyhót követő 15. napig kell rögzíteni a változásokat a könyvekben.

A vállalat minden hónapban elküldi a „Monatsreporting” elnevezésű listát az anyacégnek, amely tartalmazza az adott havi változásokat, mint az aktiválások, a folyamatban lévő beruházások készütségi szintje, a felvett hitelek és ezek visszafizetésének részletei, a szállítói tartozások és vevőkövetelések mennyisége és ezek részletezése. A humánpolitikai osztály havonta kiállítja a „Personalstand” listát, amely tételesen felsorolja az egyes munkaügyi kategóriákat, az azokba beosztott dolgozókat és a ledolgozott munkaidejüket. A kontrollerek ezt alkalmazva számítják ki az adott havi bérköltséget és a járulékokat.

Az adott évben végrehajtandó gazdasági feladatokról a társaság listát vezet, amely az elvégzendő feladat gyakorisága és a feladatot végrehajtó személy szerint van megbontva.

Havi rendszerességgel végrehajtandó feladatok:

- számlázás, számlavezetés;
- állományváltozások (befektetett eszközök, készletek) elszámolása;
- értékcsökkenések elszámolása;
- bérszámfejtés, járulékok kiszámítása és bérfizetés;
- készletszámlák egyeztetése;
- havi pénzforgalom egyeztetése;
- havonta rendezendő adók (áfa bevallás, társasági adó előleg) utalása;

- realizált árfolyamkülönbözetek könyvelése;
- havi adatszolgáltatás MNB, KSH részére;
- céltartalék képzése;
- időbeli elhatárolások könyvelése, feloldása.

Negyedéves rendszerességgel végrehajtandó feladatok:

- egyéb adók könyvelése (gépjárműadó, cégautó adó, különadó, innovációs járulék...);
- árfolyamkülönbözetek elszámolása;
- negyedéves cash – flow alakulásának vizsgálata
- negyedéves statisztikák összeállítása MNB, KSH részére
- negyedéves leltározási teendők ellátása.

Éves zárás keretében történik:

- termeléshez szükséges kalkulációk létrehozása;
- értékvesztések elszámolása / visszairása;
- hosszú lejáratú hitelek átsorolása;
- beszámolót alátámasztó leltározási műveletek elvégzése és a leltár összeállítása;
- nem realizált árfolyamkülönbözetek elszámolása;
- előző évekre vonatkozó jelentős összegű hibák mérleg szerinti eredményre való hatásának elszámolása;
- a beszámoló összeállítása.

2.4. Az SAP vállalatirányítási rendszer

Az SAP AG által fejlesztett SAP üzleti szoftver a valós idejű adatfeldolgozás rendszere, amely mára már több mint 12 millió felhasználót tudhat magáénak. A program valójában számos modul összessége, ami a vállalatvezetés minden területére kiterjed, így magába foglalja a pénzügyi könyvelésen kívül a bérszámfejtést, személyügyeket, készletgazdálkodást, logisztikát és a banki tranzakciókat is. Az SAP valójában bármely felhasználó vállalat agya, a rendszerben rögzített tételek mindegyike az összes felhasználó számára azonnal elérhetővé és használhatóvá válik, ezáltal rendkívüli mértékben meggyorsítja a döntéshozást. E minőségében lefedi a vállalat külső környezetére vonatkozó információk beszerzését, koordinálja azok besorolását a rendszer valamely alrendszerébe, a továbbiakban pedig tárolja őket, valamint lekérdezéskor az igényeknek megfelelően feldolgozza, és további kutatáskor alábontja azokat a felhasználó számára. A

megfelelő tranzakció kiválasztása után a megfelelő paraméterek megadásával (ezek a keresett adat azonosítói: iktatási szám, időszak, egyéb jellemzők) a program kilistázza az általunk lekért adatokat, a lekéréseket formázhatjuk a saját igényeink szerint is. Az rendszer használata az elején nehézséget jelenthet, de rövidtávon megszokható, hosszabb távon pedig sikeresen alkalmazható. Nyelvezete és összetettsége miatt mára számos SAP-t használó vállalatnál alkalmaznak külön vállalatirányítási szakembert vagy SAP-val foglalkozó informatikust és tartanak SAP oktatást a dolgozók számára.

Az SAP rövidítés, eredeti jelentése „Systemanalyse und Programmentwicklung” („Rendszerelemzés és programfejlesztés”-nek felel meg), mára azonban újraértelmezték „Systeme, Anwendungen und Produkte in der Datenverarbeitung” (magyarul: „Rendszerek, alkalmazások és termékek az adatfeldolgozásban”) névre, ami - véleményem szerint – találóbb, mint az eredeti megközelítés. A rendszer az ERP-ként emlegetett integrált vállalatirányítási rendszerek legsikeresebbike, többek között a Volkswagen, a BMW, a Siemens és a T-Mobile is ezt használja.

2.5. A társaság átalakulása

A PPHU a mai formáját csak nemrégiben nyerte el, ugyanis 2011. június 30.-i hatállyal társasági formaváltás történt. Ennek során a korábbi P+P Bt.-ben lévő kültag (a Poppe + Potthoff Hungária Bt.) és a beltág (Poppe & Potthoff Ipari és Részesedési Kft.) összeolvadt és jelenleg Poppe + Potthoff Hungária Gépgyártó Kft. néven működik.

Az átalakulás oka az Új Magyarország Fejlesztési Tervben szereplő Gazdaságfejlesztési Operatív Program, amely gazdaságfejlesztés prioritását hangsúlyozza. A program a K+F tevékenység, az üzleti környezetfejlesztés és a kis- és középvállalatok támogatása mellett a vállalati kapacitások komplex fejlesztését tűzi ki céljául. A PPHU célja a program keretében a fizikai tőke (és ezáltal a termelékenység) növelése. A „betéti társaság”, mint társasági forma nem felelt meg a jelentkezés feltételeinek, így a támogatás elnyerésének érdekében a társaság az összeolvadás mellett döntött.¹¹ Az újonnan létrejött Kft. már sikerrel pályázott az állami hozzájárulásokra.¹²

A választott formaváltás tehát az összeolvadás, ami a társaságok egyesülésének az egyik módja (másik a beolvadás). Mindkét összeolvadó társaság megszűnt, helyükre jogutódként egy új gazdasági társaság lépett. Az összeolvadás feltételei egyrészt az átalakulásra

¹¹ Később megváltoztatták a támogatás feltételeit, azóta már betéti társaságként is lehet pályázni.

¹² http://eupalyazatiportal.hu/gop_programleiras/

vonatkozó közös szabályok, másrészt az egyesülésére vonatkozó külön rendelkezések.

Nem alakulhat át más gazdasági társasággá az a gazdasági társaság:

- amely végelszámolás, felszámolás, vagy büntetőjogi intézkedés alatt áll
- amelynél a tagok vagyoni hozzájárulása nem teljes
- ha nem tud eleget tenni a választott az új társasági forma megkövetelt jegyzett tőkéjének:
- ha nincs vagyoneleltár-tervezetekkel alátámasztott vagyonmérleg – tervezete elkészítve.

Az összeolvadás során alkalmazandó főbb szabályok:

- az új gazdasági társaság társasági szerződésének tervezetét el kell készíteni
- a gazdasági társaságok saját törzsbetéteinek értékét, saját részvényeinek névértékét, továbbá kölcsönös részesedésük értékét a jogutód jegyzett tőkéjének meghatározásakor tilos figyelembe venni.

A technikai szerepet betöltő P&P Kft. 3 millió Ft jegyzett tőkével alapított társaság volt, jövedelme a P+P Bt.-ben lévő 0,2%-os részesedésből származott, ezenkívül igen csekély vagyonnal bírt. Befektetett eszközei csupán a kapcsolt vállalkozásban való részesedésből, forgóeszközei pedig csak a kapcsolt vállalkozással szembeni osztalékkövetelésből, folyószámlából és adóvisszaigénylésből származtak. Az forrásai az egyéb minimális kötelezettségeken kívül a jegyzett tőkéből, eredménytartalékból és tőketartalékból álltak. Az összeolvadás során a gazdaság más szereplőivel való kapcsolatokból származó eredményeket a vállalkozás összesíti, azonban az egymással szembeni tételeket ki kell szűrni. A forintban lévő tételeket az MNB adott napi (2011.06.30) hivatalos deviza középárfolyamán váltja át euróba. Az egyik tétel a részesedés, ami a P&P Kft. mérlegében a tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban mérlegsoron, valamint a P+P Bt. mérlegében a saját tőke részeként szerepel. Az együttes vagyonmérlegben ezeket a tételeket a vállalkozások vagyonának összesítése során csökkentő tételként kell számba venni a megfelelő mérlegsoroknál, így „kinullázva” az egykori kapcsolatot. A másik tétel a P&P Kft. elszámolásából adódik. A Bt. ténylegesen nem fizette ki az osztalékot, ezért az összeget a P&P Kft. csak követelésként írta elő kapcsolt vállalkozással szemben, a másik oldalon pedig mindez kapcsolt vállalkozással szembeni rövid lejáratú kötelezettségnek volt elszámolva. Így az együttes vagyonmérlegben a B./II./2-es és az F./III./6-os mérlegsorból egyaránt kivonjuk ennek az előírt osztaléknak az összegét, kiszűrve ezzel az egymással szembeni, belső tételeket. A társasági szerződésben meghatározott jegyzett tőke kevesebb

volt, mint a két társaság vagyonának összesített értéke, ezért a kiszűrésnél magasabb érték lett az elszámolásban a jegyzett tőke különbözeténél rögzítve. Ezt a kiszűrés utáni minimális különbözetet a társaság a tőketartalékába vezette, mivel ez a mérleg sor azokat a pozitív jellegű tartalékokat tartalmazza, amit valójában a tulajdonosok bocsátanak a vállalkozás rendelkezésére, de valamely okból mégsem számolhatók el jegyzett tőkeként. Ezzel a technikai jellegű lépéssel pedig már kifogástalanul összeállt az egyesült vállalkozások közös, új mérlege.

3. A MÉRLEG RÉSZLETES ELEMZÉSE

A mérlegelemzés a vállalat vagyoni és pénzügyi helyzetének értékelését segíti elő, ennek megfelelően külön végzem el a vagyoni helyzet, és külön a pénzügyi helyzet elemzését. Az elemzés az elemző megközelítésétől, vagy a szükséges mélységtől függően lehet átfogó jellegű elemzés vagy az egyes mérleg tételek részletes vizsgálata.

Az átfogó elemzés a mérleg tárgyévi és előző évi adataira épül. Mutatószámok lehetnek:

- vertikálisak, amik csak az egyik oldalról használnak fel adatokat (csak eszközoldalt, vagy csak forrásoldalt vizsgálják). Módszerei az eszköz- és forrásállomány összetételének vizsgálata, illetve mutatószámok képzése.
- horizontálisak, amely mutatók mindkét oldalról szemeztetnek. A horizontális mutatók összevetik a két különböző oldal egyes tételeit valamilyen elemzési cél érdekében.

3.1. A vagyoni helyzet átfogó elemzése

A mérleg átfogó vizsgálata megvalósítható a mérleg összetételének vizsgálatával és különböző mutatószámok képzésével.

3.1.1. Az eszközök és források nagyvonalú elemzése

A nagyvonalú elemzés azt vizsgálja, hogy az adott mérleg sor milyen részben gyakorol hatást az eszköz- vagy forrásoldalra. Elsősorban a főcsoportokat mérjük a mérlegfőösszeghez, majd a főcsoportokat részletezzük. Ezt megoszlási viszonyszámokkal végezzük. Az összetétel – vizsgálat támpontot nyújthat, hogy a továbbiakban melyik mérlegelemek további vizsgálatát érdemes elvégezni a pontosabb kép érdekében.

Eszközoldal

Az eszközök a vállalkozás vagyonának forma szerinti megjelenése, tartalmazza a befektetett eszközöket, a forgóeszközöket és az aktív időbeli elhatárolásokat. A mérlegben lévő szám adatok szerint az eszközök értéke a 2010 és 2013 között 48,48%-kal növekedett.

Látható, hogy a **befektetett eszközök** összesen 253,29%-kal nőttek a vizsgált időszak alatt, 2011-re 22,55%-kal, 2012-re 119,24%-kal, 2013-ra pedig 31,41%-kal nőtt az értékük, ez több mint 3,5-szöröse a 2010-es értéknek.

Az **immateriális javak** egyedül a vagyoni értékű jogokból áll, alapítási költségeket a vállalat nem aktivál, jelenleg pedig nem folyik K+ tevékenység az üzemben (ezt a wertheri

központi üzemben végzik). 2011-re 17,77%-kal nőtt az értéke, de 2012-ben 26,52%-kal csökkent, 2013-ban ismét nőtt, 77,49%-kal. Több mint másfélszeresére nőtt az értéke, 53,59%-kal haladják meg a 2010-es állapotot, mindazonáltal alacsony értéke miatt kis szerepe van a vállalkozás vagyonának alakulásában.

2. számú táblázat: A PPHU eszközei és megoszlásuk (2010-2013; EUR)

<i>Eszközők változása</i>								
	2010		2011		2012		2013	
	Ft-ban	%-ban	Ft-ban	%-ban	Ft-ban	%-ban	Ft-ban	%-ban
Befektetett eszközök	9 236 081	28,35	11 318 857	26,29	24 815 819	55,49	32 629 905	67,27
Immateriális javak	75 727	0,23	89 182	0,21	65 531	0,15	116 310	0,24
Tárgyi eszközök	9 160 355	28,12	11 229 675	26,09	24 750 288	55,34	32 513 595	67,03
Befektetett pénzügyi eszközök	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
Forgóeszközök	23 202 846	71,22	31 641 978	73,50	19 813 384	44,30	15 775 393	32,52
Készletek	4 593 242	14,10	5 143 415	11,95	5 038 336	11,27	7 705 419	15,89
Követelések	13 892 710	42,64	8 841 900	20,54	7 880 753	17,62	7 829 049	16,14
Értékpapírok	-	0,00	-	0,00	-	0,00	-	0,00
Pénzeszközök	4 716 894	14,48	17 656 663	41,01	6 894 296	15,42	240 924	0,50
Aktív időbeli elhatárolások	139 213	0,43	88 778	0,21	94 636	0,21	98 319	0,20
ÖSSZES ESZKÖZ	32 578 140	100	43 049 613	100	44 723 839	100	48 503 617	100
<i>Változás az előző időszakhoz képest</i>	-	-	<i>132,14%</i>	-	<i>103,89%</i>	-	<i>108,45%</i>	-
<i>Változás a bázisidőszakhoz képest (2010)</i>	-	-	<i>132,14%</i>	-	<i>137,28%</i>	-	<i>148,88%</i>	-

Forrás: saját szerkesztés a PPHU mérlegei alapján

A **tárgyi eszközök** a legnagyobb befektetett eszköz-tétel, a vállalkozás eszközeinek standard növekedése és a folyamatos beruházási tevékenység révén nagy tökeerősség leginkább ennek a tételnek köszönhető. 2010-ről 2013-ra összesen 254,94%-kal nőtt az állomány, ezt részben a vállalkozás a saját vagyonából, részben pedig (főleg 2011-től kezdve) állami támogatásokból finanszírozták. Évek szerint ez 2010-ről 2011-re 22,59%-os növekedést jelentett. 2012-re 120,4%-kal nőtt tovább, majd 2013-ban 31,37%-kal. A nagy változás egyik oka a 2013-ban beindított csőgyártás, és az ehhez kapcsolódó beruházások (a németországi csőgyártási részleget Ajkára telepítették), ami 2013-ban közel 1,7 millió euróval (284,47%-kal) növelte az ingatlanok értékét. A másik ok a műszaki berendezések, gépek járművek állományának ugrásszerű több, mint 19 és negyedmillió eurós (300,82%-os) növekedése, amiket szintén részben saját, részben pedig állami

támogatások révén fedeztek. Ezekkel összefüggésben megugrott a beruházások volumene is. A 2012-es évben a csőgyári bővítések révén a beruházások és a hozzájuk kapcsolódó előlegek együtt 17 601 692 eurót tettek ki (ez a tárgyi eszközök szerkezetében 71,12%-os részt fedett le), ami nagyobb részben az ingatlan felújítása és a csőgyártáshoz szükséges gépek beszerzési költsége, kisebb részben pedig az termeléshez nem közvetlenül kapcsolódó egyéb berendezések beszerzése. A csőgyár beindítása miatt a 2013-es évben a beruházások mértéke lecsökkent, jelenleg a rajta lévő összeg a 2014-es évben az üzemben beinduló felületkezelési munkálatokhoz szükséges gépbeszerzések értéke, amelyek nagyrészt megtörténtek már 2013 végéig. Az éven túl húzódó beruházások miatt a főtevékenységet közvetlenül szolgáló műszaki eszközök és ingatlanok aránya megnőtt. A vállalat új részlegének alapítása mindenképp kedvező lépés, a hosszú távú működés új oszlopát jelentheti. Az átszervezés a cégcsoportra nézve költségcsökkentési cézzal történt, így a vállalat eredményére a következő években pozitív hatással lehet. A jövőt tekintve az új terület kitapasztalása és kapacitáskihasználása, valamint a maradék beruházások aktiválása valószínűsíthetően tovább fokozza a vállalat jövedelemtermelő képességét.

Befektetett pénzügyi eszközökkel a vállalkozás egyáltalán nem rendelkezik.

A **forgóeszközök** állománya 2011-ben 36,37%-kal emelkedett, majd 2012-ben 37,38%-kal és 2013-ban 20,38%-kal csökkent. Összességében 32,01%-kal alacsonyabb 2010-hez képest, köszönhetően a pénzeszközök állománycsökkenésének.

A **készletek** 2010-ről 2011-re 11,98%-kal növekedtek, 2012-ben csökkentek 2,04%-kal, majd 2013-ban ismét emelkedett 52,94%-kal. Ez összességében 67,76%-os növekedést eredményezett 2010-hez képest. A készletnövekedés mögött a csőgyári termelés beindítása áll.

A **követelések** aránya folyamatosan csökken, 2010-ről 2011-re 36,36%-kal, 2012-re 10,87%-kal, majd 2013-ra 0,66%-kal. 2010-től 2013-ig 43,65%-os a csökkenés.

A vállalkozás nem birtokol **értékpapírokat** (ahogy befektetési, úgy forgatási céllal sem).

A **pénzeszközök** értéke 2010-ről 2011-re 274,33%-kal nőtt, majd a következő évre 60,95%-kal csökkent, és 2013-ban tovább folytatódott a csökkenés 96,51%-kal, végeredményben ez 94,89%-os visszaesést jelent a 2010-es évhez képest. A vállalat, jelentős mennyiségű évközi pénzeszközeit éven belüli futamidővel rendelkező kamatozó bankszámlán helyezi el.

Az **aktív időbeli elhatárolások** közül a bevételek és a költségek időbeli elhatárolását alkalmazza a vállalat, 2010-ről 2011-re 36,23%-kal csökkent, majd 2012-ben 6,6%-kal, 2013-ra 3,89%-kal növekedett. Összességében 29,38%-kal csökkent 2010-hez képest.

Forrásoldal

A források megmutatják a vállalkozás eszközeinek eredetét, fedezetét. Összegük megegyezik az eszközökével, így értelemszerűen értékük is az - eszközökéhez hasonlóan – 48,88%-kal nőtt.

3. számú táblázat: A PPHU forrásai és megoszlásuk (2010-2013; EUR)

<i>Források változása</i>								
	2010	%-ban	2011	%-ban	2012	%-ban	2013	%-ban
Saját tőke	17 321 279	53,17	21 545 347	50,05	25 403 430	56,80	26 812 901	55,28
Jegyzett tőke	2 083 677	6,40	2 090 852	4,86	2 090 852	4,68	2 090 852	4,31
Jegyzett, de	-	-	-	-	-	-	-	0
Tőketartalék	-	-	493	0,00	493	0,00	493	0
Eredménytartalék	15 237 602	46,77	17 036 658	39,57	19 454 002	43,50	23 312 085	48,06
Lekötött tartalék	-	-	-	-	-	-	-	0
Értékelési tartalék	-	-	-	-	-	-	-	0
Mérleg szerinti eredmény	-	-	4 171 431	5,62	3 858 083	8,63	1 409 470	2,90
Céltartalékok	136 290	0,42	53 086	0,12	29 963	0,07	97 330	0,20
Kötelezettségek	14 217 812	43,64	20 785 016	48,28	18 739 996	41,90	21 178 002	43,66
Hátrasorolt kötelezettségek	-	-	-	-	-	-	-	0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	2 154 186	6,61	14 209 998	33,01	10 221 715	22,86	12 800 000	26,38
Rövid lejáratú kötelezettségek	12 063 626,05	37,03	6 575 018	15,27	8 518 281	19,05	8 378 002	17,27
Passzív időbeli elhatárolások	902 757	2,77	666 161	1,55	550 448	1,23	415 381	0,856
ÖSSZES FORRÁS	32 578 139	100	43 049 612	100	44 723 839	100	48 503 617	100
<i>Változás az előző időszakhoz képest</i>	-	-	<i>132,14%</i>	-	<i>103,89%</i>	-	<i>108,45%</i>	-
<i>Változás a bázisidőszakhoz képest (2010)</i>	-	-	<i>132,14%</i>	-	<i>137,28%</i>	-	<i>148,88%</i>	-

Forrás: saját szerkesztés a PPHU mérlegei alapján

A **saját tőke** elemei közül a *jegyzett tőke* 2010-ben 2 083 677 euró volt, az összeolvadás miatt ez 2011-ben 2 090 852-re nőtt, ami 0,34%-os növekedést jelent. Érdemben csekély a jelentősége, de a vállalatnak 2011-ben 493 euró összegben

tőketartaléka keletkezett, egyrészt a P&P Kft. összeolvadáskor rendelkezésére álló tőketartalékából, másrészt az összeolvadáskor abból a tőketöbbletből, amit nem számoltak el a jegyzett tőke javára.

A vállalkozás 2010-ben osztalékot fizet a mérleg szerinti eredményből és az eredménytartalék egy részét is igénybe veszi (így az eredménytartalék a 2009-es évhez képest csökken, és eredményt sem lehet átvezetni ide), de 2011-ben egyrészt az összeolvadás miatti eredménytartalék-többletnek, másrészt az évközi mérlegben megállapított mérleg szerinti eredménynek köszönhetően növekedett. 2011 végén 11,81%-kal, 2012-ben 14,19%-kal, 2013-ban pedig 19,83%-kal nőtt, összesen 52,99%-kal.

2010 után a mérleg szerinti eredmény is a társaság vagyonát gyarapítja, 2011-ben 4 171 432 euró (ekkor a legmagasabb), erre a jelentősen megnőtt árbevétel és az árbevételhez képest alacsonyabb aránnyal megemelkedett anyagköltség közti pozitív különbözet a magyarázat. Ez 2012-re 7,51%-kal csökkent és 2013-ra ismét csökkent az eredmény 63,47%-kal. Ez összesen 66,21%-os visszaesés. Okai a nagy anyagigényességű termelés miatt megnőtt anyagköltség, a létszámnövekedés miatt megemelkedett személyi jellegű ráordítások és a nagy értékű eszközök magasabb értékcsökkenési leírása.

A saját tőke szerkezete abszolút kedvező, a működéssel teljesen összefüggő tételek teszik ki: a jegyzett tőke, az eredménytartalék, és a mérleg szerinti eredmény. Nem befolyásolja sem az értékhelyesbítésekből származó értékelési tartalék, sem a (főként vagyonvesztés fedezetére) lekötött tartalék.

A **céltartalékok** alacsony részarányal bírnak a források között. 2011-es évben 136 291 euróról 61,05%-kal csökkent az állomány, majd 2012-re további 43,56%-kal. 2013-ban viszont 224,83%-kal növekedett. 2010-hez képest 28,59%-os a visszaesés. Mivel a céltartalékokat csak a garanciális kötelezettségekre kötötte le a vállalat, a számokból egyfajta minőségjavulás feltételezhető.

A **kötelezettségek** soron 2010-ben 14 217 812 euró volt, ezt követően 2011-ben 46,19%-kal emelkedik az összeg, majd 2012-ben 9,84%-kal lecsökken. 2013-ra ismét emelkedik az aránya 13,01%-kal. A vizsgált időszakot tekintve 48,95%-os a kötelezettségek értékének emelkedése. Oka, hogy a vállalkozás tárgyi eszköz beruházásaival összefüggésben vett fel 12 600 000 euró értékben beruházási hitelt 2011-ben, amiből 2012-re törlesztett 3 200 000 eurót. 2013-ra letörlesztette a korábbi, fejlesztésekkel nem összefüggő egyéb hosszú lejáratú hiteleit, valamint megint igénybe vette az előző évben törlesztett összeget, így a

hosszú távú kötelezettségeket egyedül a beruházási hitel teszi ki. Így megállapítható, hogy a tárgyi eszköz beruházások egy részét külső forrásból fedezték.

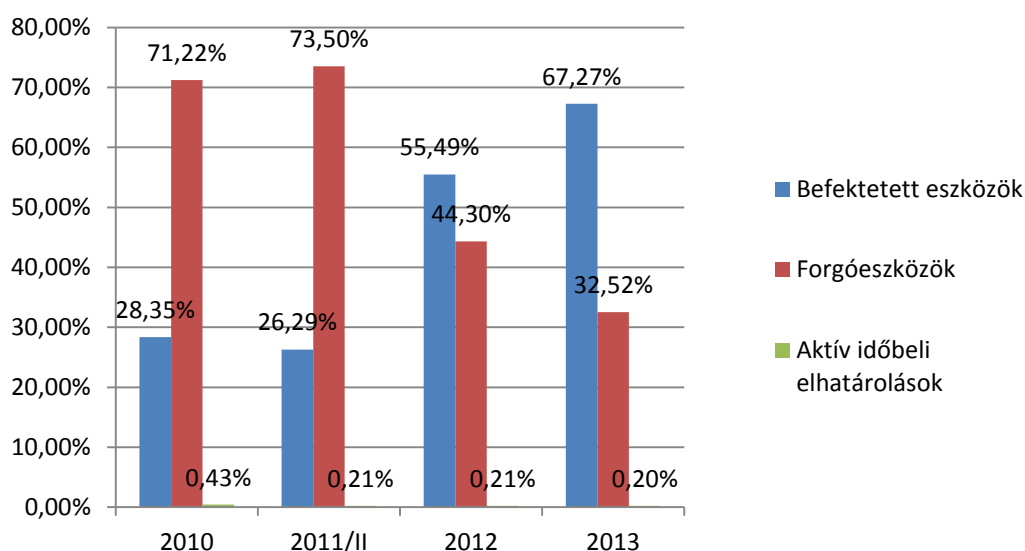
A **passzív időbeli elhatárolások** összege az első időszakban még 900 ezer euró felett volt, de aztán folyamatosan csökken, 2011-re 26,21%-kal, 2012-ben 17,37%-kal és 2013-ban 24,54%-kal. 2010-hez képest összesen 53,99%-kal csökkent. Ennek okai a passzívan elhatárolt költségek csökkenése és a halasztott bevételek nagy részének feloldása.

3.1.2. A vagyoni helyzet elemzése

A vagyoni helyzet elemzésére az eszköz oldalon az eszközszerkezeti mutatók, a forrás oldalon a tőkeszerkezeti mutatók szolgálnak.

A **befektetett eszközök aránya** a tartósan a vállalkozás szolgálatában álló eszközök hányadát mutatja az összes eszközhöz viszonyítva.

1. számú diagram: Befektetett eszközök aránya



Forrás: saját szerkesztés a PPHU mérlegei alapján

A mutató jelentős növekedésen esett át az elmúlt évek során, mára a befektetett eszközök a legmagasabb értékű eszköztétel, leginkább az utóbbi 2 év döntő fontosságú csőgyári beruházásai és az ebből származó ingatlanfejlesztés, tárgyi eszköz bővítés kapcsán. A befektetett eszközök majdnem 100%-ban (a vagyoni értékű jogok kivételével) a tárgyi eszközökből áll, elsősorban a műszaki gépekből, valamint az ezeknek helyt adó ingatlanokból, kisebb értékben pedig a működést kiszolgáló egyéb berendezésekből.

A befektetett eszközök fedezete (A) mutató megadja az összes tartósan használt eszköz és a saját tőke közti kapcsolatot.

4. számú táblázat: Befektetett eszközök fedezete (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Befektetett eszközök fedezete A. (%)	187,54	190,35	102,37	82,17
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	101,50	53,78	80,27
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	101,50	54,58	43,82
Befektetett eszközök fedezete B. (%)	210,86	315,89	143,56	121,40
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	149,81	45,45	84,57
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	149,81	68,08	57,57

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Átlagosan 140,61%-os a befektetett eszköz fedezettsége. 2010-ben és 2011-ben a 187,54%-os és 190,35%-os a lefedettség, 2012-ben a csőgyári beruházások beindulásakor romlott az érték, 2012-ben 102,37%-ra, 2013-ban pedig 82,17%-ra esett vissza a mutató értéke. A mutató értéke 100% felett pozitív, egyéb esetben ez eladósodottságot jelezne, de mivel a vállalat gyakran vesz igénybe beruházási hitelt, és számol is vele, ezért a következő mutatóban a saját tőkéhez hozzáveszem a hosszú távú kötelezettségeket is.

Az így kapott **befektetett eszközök fedezete (B)** mutató segítségével meghatározott értékek megfelelőek, 100% feletti, ami a vállalkozás beruházási hajlandóságát tekintve nem meglepő. Az előző mutatóhoz hasonlóan 2011-ben a legmagasabb, 2013-ban a legalacsonyabb az érték, az átlaga pedig 197,93%.

A befektetett eszközökön belül a legfontosabbak a tárgyi eszközök, így erre a mérlegtételre kiszámítom a **tárgyi eszközök fedezettségét**, csak a tárgyi eszközöket hasonlítva a saját tőkéhez (bár az eddig látott eredmények miatt valószínűsítem, hogy az eredmények hasonlóak az előző bekezdésben számítottakhoz).

5. számú táblázat: Tárgyi eszközök fedezete (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Tárgyi eszközök fedezete A.	189,09	191,86	102,64	82,47
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	101,47	53,50	80,35
<i>Index, 100% = 2010-es év</i>	-	101,47	54,28	43,61
Tárgyi eszközök fedezete B.	210,86	315,89	143,56	121,40
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	149,81	45,45	84,57
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	149,81	68,08	57,57

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az index értéke gyakorlatilag megegyezik a befektetett eszközökével, csak pár tized százalék az eltérés. Az (A) mutató szerint az átlagos fedezettség 141,51%, de az előző évek magas fedezettségének dacára a tárgyi eszközöket az utolsó évben nem fedezi a saját tőke. A fedezettség 2013-ra romlott 56,39%-kal, ami elég magas visszaesés, de a befektetett eszközök fedezete mutatóhoz hasonlóan, a (B) mutatóba beleveszem a hosszú távú kötelezettségeket is. A mutató ekkor teljesen megegyezik a befektetett eszközök (B) mutatóval, a tárgyi eszközöket fedezi a saját tőke és a hosszú távú kötelezettségek, de a 42,43%-os romlás a fedezetben itt is megfigyelhető. Átlaga 197,93%.

Az **tárgyi eszközök hatékonysága** mutató a meglévő eszközöket hasonlítja össze az értékesítés nettó árbevételével. Jelentése, hogy a termelő tőke működtetése mekkora árbevételt generál, vagyis milyen jövedelmezőek a tárgyi eszközök. A mutató gyakorlatilag megegyezik az eszközök fordulatszáma mutatóval, de mivel a tárgyi eszközök értéke szinte gyakorlatilag egyenlő a befektetett eszközökkel, így inkább a részletesebb mutatót választottam.

6. számú táblázat: Tárgyi eszközök hatékonysága (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Tárgyi eszközök hatékonysága	342,57	340,61	152,67	114,62
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	99,43	44,82	24,92
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	99,43	44,57	33,46

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az első két évben a mutató igen magas, 2011-re csupán egy fél százalék visszaesés történik, a tárgyi eszközök árbevétellel szembeni nagyobb arányú növekedésének köszönhetően. 2012-ben a mutató értékének jelentős csökkenése tapasztalható - 55,18%-kal - ez pedig kisebb részben az árbevétel csökkenésének, nagyobb részben a tárgyi eszközök jelentős növekedésének köszönhetően. Ez a tendencia tovább folytatódik a 2013-ban is, ebben az évben 24,92%-ban csökken az arány. A mutató értéke végig 100% felett marad, ez pedig kielégítő adat, hiszen ez azt jelenti, hogy az árbevételek végig meghaladják a tárgyi eszközök értékét. A beruházások beindulása után várható, hogy ez a mutató is növekedésbe kezd.

Mivel gyakorlatilag a tárgyi eszközök a befektetett eszközök, ezért teszek egy kísérletet az állapotuk felmérésére a **tárgyi eszközök használhatósági foka** mutatóval, amihez a nettó értéket a mérlegből, a bruttó értéket pedig a befektetési tükörből veszem. A mutató a le nem írt értéket hasonlítja össze a bekerülési értékkel. A teljesség érdekében kiszámítom a leírt értéket, a **tárgyi eszközök leírásának fokát** is.

7. számú táblázat: Használhatóság és leírás mértéke (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Használhatósági fok	31,53	93,16	90,82	86,02
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	295,51	97,48	94,71
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	295,51	288,07	272,85
Leírás mértéke	68,47	6,84	9,18	13,98

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A 2010-es évben a vizsgált állomány használhatósága alacsonynak mondható, főleg a következő évek tükrében, mivel 2011-re egyrészt a beruházás tevékenység megnövekedésének, másrészt, feltehetőleg az elhasználódott tárgyi eszközök selejtezésének (és az ezzel együtt járó bruttó érték kivezetésnek) köszönhetően a tárgyi eszközök összes bruttó értéke lecsökken, így a mutató majdnem háromszorosára nő. 2012-ben a tovább fokozódott beruházások révén nőtt a vállalkozás vagyona, a használhatósági fok pedig csökkent 2,52%-kal (2013-ra pedig 5,29%-kal). Ez köszönhető annak, hogy a nagy értékű tárgyi eszközökre nagymértékű amortizáció számítandó, a beruházások viszont kissé lecsökkentek. Ennek megfelelően a leírási mértéke 2010-ben magas, majd egy nagyot esik (90,02%-kal csökken), ezután lassú növekedésbe kezd. Megállapítható, hogy a vállalkozás vagyona fiatalnak mondható, továbbra is tartós és megbízható használatra alkalmas, az elkövetkező években a biztos működés alapját fogja képezni.

Az utóbbi években a beruházási tevékenység magas volumenét tekintve lényeges információt nyújthat a **tárgyi eszközök megújítási mértéke** mutató, ami a tárgyévben aktivált tárgyi eszközöket viszonyítja a bruttó értékhez. Az ehhez szükséges adatokat szintén a befektetési tükörből vettem.

8. számú táblázat: Tárgyi eszközök megújulása (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Megújítás mértéke	2,83	6,68	3,89	62,75
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	235,66	58,26	1 613,22
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	2,36	1,37	22,15

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az aktivált érték minden évben emelkedett, a legtöbb aktiválás 2013-ban történt. A mutatót tekintve 2011-re 35,66%-ot emelkedett, 2012-re pedig 41,74%-ot esett, mert ekkor aránylag kis értékű aktivált értékekről beszélünk és a mutatót inkább még a nem aktivált beruházások alkották. 2013-ban nagyarányú változás történt, mivel az eddigieket tekintve több mint 15szörösére emelkedett a mutató aránya, ami szintén megmutatja, hogy egy ekkora cégnek egy új gyártási terület beindítása mekkora volumenű beruházást takar.

A beruházások tekintetében fontos, hogy mekkora mértékben pótlólagos vagy bővítő jellegű a beruházás, amire információt adhat a **beruházás-fedezet mutató**. A mutató megmutatja, hogy az értékcsökkenés milyen mértékben fedi le az adott évi aktiválást. mutató 100%-os értéke arra utal, hogy a vállalkozás teljes mértékben kompenzálja a leírt értéket a beruházásaival, így ügyel az eszközök naprakész állapotára.

9. számú táblázat: Beruházások fedezetmutatója (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Beruházás - fedezet mutató (%)	336,75	222,77	158,31	11,73
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	66,15	71,06	7,41
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	66,15	47,01	3,48

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A 2010-es évben az értékcsökkenés 236 %-kal meghaladta az aktiválást, ez a nagy eszközállományt és alacsony beruházási tevékenységet jelent. A helyzet folyamatosan javult: 2011-re 33,85%-kal, majd 2012-re 28,94%-kal, majd 2013-ra 92,59%-kal csökken a mutató értéke. Az utolsó évre a pótló jellegű beruházások átfordulnak bővítő jellegű beruházásba, az éves értékcsökkenést magasan meghaladja az aktivált érték. Ez magas

tárgyi eszköz állományt jelent, ám ez a jövőben magas éves értékcsökkenést eredményez, a most üzembe helyezett eszközök leírása miatt.

A vállalkozás járműipari termelése révén a készletállomány jelentős részét képezheti a vagyonnak. A forgóeszközökön belül a **készletek aránya** megmutatja, hogy a vállalkozás forgóvagyonának mekkora részét képezik az egy éven belül a termelésben felhasználandó (saját előállítású készletek) vagy értékesítésre szánt eszközök (vásárolt készletek).

10. számú táblázat: Készletek aránya (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Készletek megoszlása	100	100	100	100
Anyagok	60,86	62,19	57,96	55,89
Saját termelésű készletek	38,79	37,50	41,72	43,93
Vásárolt készletek	0,35	0,31	0,32	0,19
Készletek aránya	19,80	16,26	25,43	48,84
<i>Index, 100% = előző év</i>		82,11	156,44	192,08
<i>Index, 100% = 2010</i>		82,11	128,45	246,74

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A készletek nagyrészt anyagokból és saját termelésű készletekből állnak, a vállalkozás kereskedelmi tevékenységet csak kis mértékben folytathat, mivel a vásárolt készletek aránya elég alacsony. A készletek aránya 2011-ben 17,89%-kal csökkent a forgóeszközök növekedése miatt, 2012-re pedig a forgóeszközök csökkenése miatt nőtt az arány 56,44%-kal. 2013-ra a készletek nőttek, a forgóeszközök pedig tovább csökkentek, így a részarány ismételten nőtt 92,08%-kal, ezzel a követelések mellett a legnagyobb forgóeszköztétel lett. A mutató szerint a vállalat termelékenysége folyamatosan nő, a saját termelésű készletek majdnem 90%-os növekedést mutatnak 2010-hez képest. Azonban okozhatja az emelkedést a felhalmozás, az elfekvő készletek növekedése is – itt az értékesítési metódus változtatására van szükség, mint például új vevők keresése, nagyobb engedmények - esetleg a gyártási tevékenység kismértékű lassítása, hogy ne kelljen a készterméket sokáig tárolni és a raktározási költségeket feleslegesen fizetni.

A készletek közül a legnagyobb tételt mindig is az anyagok tették ki, mivel a a cég jellemzően termelésre szakosodott, csak kis arányban van jelen vásárolt készlet.

Értelmezéséhez megvizsgálom az **átlagos anyagtárolási időt**, ami kifejezi, hogy átlagosan hány napi anyagfelhasználáshoz elegendő a tárolt anyag.

11. számú táblázat: Átlagos anyagtárolási idő (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Átlagos anyagtárolási idő (nap)	61,12	55,49	52,32	66,56
<i>Index, 100% = előző év</i>		90,77	94,29	127,22
<i>Index, 100% = 2010</i>		90,77	85,59	108,89

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

2010-ben 61,12 napra elegendő, majd 9,23%-kal csökken 55,49 napra. 2012-ben tovább csökken 5,71%-kal, ekkor már csak 52,32 napra elég az anyagkészlet. 2013-ban megnövekedik a tárolt készlet és (bár az anyagköltség is ebben az évben a legmagasabb) 27,22%-kal nő, 66,56 napra. A vállalat legalább másfél - két hónapra előre gondolkodik, anyagszállítás nélkül eddig tudna még termelni. Csökkenthető lenne megbízhatóbb szállítók keresésével (feltéve, ha jelenleg nem azokat alkalmazzák), az elfekvő készletek értékesítésével, illetve szigorúan csak a normához szükséges mennyiség rendelésével.

A termelő vállalatoknál fontos lehet még a **készletek forgási sebessége**, amely számítható a forgásnapok számával, vagy a fordulatok számával. A forgásnap a készlet viszonyítása az 1 napi árbevételhez (hány napi árbevételnek felel meg), a fordulatszám pedig a készlet állományának adott időszak alatti kicserélődését jelenti, hányszor térült meg egy időintervallum alatt.

12. számú táblázat: Készletek forgása (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Készletforgás (fordulat)	6,83	7,44	7,50	4,84
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	108,85	100,85	64,49
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	108,85	109,77	70,79
Készletforgás (nap)	53,43	49,08	48,67	75,47
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	91,87	99,16	155,06
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	91,87	91,10	141,26

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A fordulatok száma 2011-re emelkedik 0,605 fordulattal (8,85%), majd 2012-re csak kismértékben nő, 0,063 fordulattal (0,85%). 2013-ra nagy visszaesés mutatkozik, 2,663 fordulattal lecsökken a megtérülés (35,51%-kal esik le). A 2013-as évben térültek meg a készletek a legkevésbé a vizsgált évek alatt, mivel az előző évekhez képest a készletek

több mint 2,5 millió euró értékben nőttek (ehhez képest viszont az árbevétel nagyjából ugyanannyi maradt).

Ez a visszaesés a forgási napokban is megmutatkozik. 2011-től kezdve ugyan lassú és állandó csökkenés tapasztalható (2011-re 8,13%, 2012-re 0,84%, ez 4,34 és 0,41 napot jelent), ami kedvező, de 2013-ra 55,06%-kal (26,8 nap) nőtt meg a forgási napok száma, ami így 75,47 napot jelent (ez kevesebb, mint évi ötszörös megtérülés, mint ahogy az előbbi mutatóban látható). Ez is alátámasztja, hogy a készletek aránytalanul nőttek az árbevételekhez képest.

A vállalkozás vagyoni helyzetének elemzésére a **tőkeerősség** mutató szolgál, amit a saját tőke és a mérlegfőösszeg aránya ad meg. A PPHU vagyona jegyzett tőkéből, tőketartalékból, eredménytartalékból és mérleg szerinti eredményből áll.

13. számú táblázat: Tőkeerősség (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Tőkeerősség	53,17	50,05	56,80	55,28
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	94,13	113,49	97,32
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	94,13	106,83	103,97

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolója alapján

A mutató értéke minél magasabb, annál biztosabb lábakon áll a cég. 30% alatti értéknél mondhatjuk, hogy kritikus, mert az idegen források akkor már túlságosan magas értéket képviselnek. A vállalkozás tőkeerőssége átlagosan 53,82%, ami a tőkeerősség osztályozásának szempontjából nézve átlagos értéket mutat. A saját tőke az utóbbi időben megerősödött, nagyobb mértékben, mint ahogy a kötelezettségek nőttek, így a mutató értékei ugyan csak pár százalékkal, de emelkedtek.

Fordítottja, az **eszközigenyességi mutató**, ami megadja, hogy egységnyi saját tőkére hány egységnyi eszközállomány jut.

14. számú táblázat: Eszközigenyesség (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Eszközigenyesség	188,08	199,81	176,05	180,90
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	106,23	88,11	102,75
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	106,23	93,60	96,17

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolója alapján

A mutató minden esetben majdnem kétszeres eszkozegységet mutat, egységnyi saját tőkére vetítve. Legmagasabb 2011-ben, ekkor a korábbi évhez képest 6,24%-ot emelkedett, 2012-ben 11,89%-ot esett, de 2013-ban ismét emelkedett 2,75%-ot. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozás saját forrásaihoz képest majdnem kétszer akkora eszközállománnyal rendelkezik évente, mint azt saját tőkéje engedné, de ebben a mutatóban nem vettük figyelembe a kötelezettségeket, amik szintén tárgyi eszköz beszerzések alapjául szolgálnak.

Ehhez kapcsolódva megvizsgálom a **tőkefeszültség** mutatót, ami kifejezi, hogy milyen részben érvényesül az idegen tőke a saját tőkéhez képest. Másképp fogalmazva, megmutatja, hogy egységnyi saját tőkére mekkora idegen rész jut.

15. számú táblázat: Tőkefeszültség (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Tőkefeszültség	82,08	96,47	73,77	78,98
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	117,53	76,47	107,07
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	117,53	89,87	96,23

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A mutató átlagos értéke 82,83%, az utóbbi 2 évben jelentősen kedvezőbb az érték, mint 2011-ben (ott majdnem fedezte egymást a két tőke). 2010-ben 100 Ft saját tőkére 82,08 Ft idegen tőke jutott, 2011-ben 96,47 Ft. A javulás után 2012-ben 73,77 Ft, 2013-ban 78,98 Ft. Az értékek itt is lassú saját tőke – növekedésre utalnak (remélhetőleg a 2013-as év csak kisebb visszaesés).

A **saját tőke növekedése** mutató lényege a tárgyévi vagyonnövekedés megjelenítése. 2 féle mutatót alkalmaznak erre, egyiknél a jegyzett tőke, másikkál a saját tőke a viszonyítási alap.

Az első lehetőségnél a vállalat az adott évi eredeti tőkenövekedést mutatja.

16. számú táblázat: A saját tőke növekedése, I. mutató (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Saját tőke növekedése I.	0,00	115,62	184,52	67,41
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	-	159,60	36,53

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A mutató a 2010-es évben ugyan értelmezhetetlen, a 2011-es évben már 15,62%-os emelkedést mutat, 2012-ben pedig 84,52%-os növekedést. 2013-ban azonban 32,59%-os

csökkenést jelez, ez jelentős esés az előző évekhez képest. Oka elsősorban a az előző évhez képest megnövekedett anyag – és személyi jellegű ráfordítások, valamint az értékcsökkenési leírás növekedése.

A másik, saját tőkéhez való viszonyításkor az eredeti és az eddigi működés során összegyűjtött vagy éppen elvesztegetett tőke további alakulását vizsgáljuk.

17. számú táblázat: A saját tőke növekedése, II. mutató (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Saját tőke növekedése (%)	-	11,22	15,19	5,26
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	-	135,36	34,61

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

2010-ben szintén értelmezhetetlen, de 2011-ben az addigi tőke 11,22%-nyi részével növekedett, majd további 35,36%-kal nőtt. 2013-ban a csökkenő MSZE és az enyhén növekvő saját tőke miatt a mutató 65,39%-kal esik. Összhangban az első saját tőke növekedése mutatóval, ez is ebben az évben a leggyengébb.

A **céltartalékok aránya** végig 1% alatt marad, a források összetételét csupán kismértékben befolyásolja. Jövőbeli gazdálkodásban rejlő bizonytalanságot jelez, a vállalkozás a várható garanciális kötelezettségeinkre és várható személyi jellegű költségek fedezetére képzi. Az óvatosság elvének érvényesítését fejezi ki.

18. számú táblázat: A céltartalékok aránya (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Céltartalékok aránya	0,42	0,12	0,07	0,20
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	29,48	54,33	299,52
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	29,48	16,01	47,97

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

3.2 A pénzügyi helyzet átfogó elemzése

A vállalkozások egyik legfőbb célja, hogy állandóan likvidek legyenek. A fogalom, mint likviditás, több szempontból is értelmezhető. Egyrészt a vállalkozás fizetőképességét értik alatta, másrészt a pénzzé tehető javakat, mint pl. készletek. Ilyen szempont szerint vizsgáljuk tehát a vállalkozás eszközeit, melyik eszköz a leglikvidebb, melyikkel tudja a cég a tartozását a leghamarabb rendezni. A likviditás hiánya komoly anyagi és bizalmi problémákat vethet fel, hiszen amelyik cég nem tud időre megfelelni a hitelezőinek, az újabb veszteséggel számolhat késedelmi kamatok formájában, ráadásul az üzleti életben könnyen hiteltelenné válhat. Ellenkező esetben viszont jól jár, mert a szállítók előszeretettel adnak egy kis engedményt a számlájuk minél gyorsabb kiegyenlítéséért, ez pedig elősegíti egy biztos kapcsolati rendszer kialakulását.

A pénzügyi helyzetet sokféleképpen elemezhetjük. Megközelíthetjük a hosszú távon értelmezett adósságállomány mutatóival, és ennek párjaként a rövidtávú fizetőképességgel kapcsolatos likviditási mutatókkal, valamint a “pénzzé tehetőség” szerint osztályozott eszközöket és lejáratú idõtartam szerint rendezett forrásokat tartalmazó likviditási mérleggel vagy a pénzeszközök állományváltozását taglaló cash-flow kimutatással.

3.2.1 Eladósodottság (hosszú lejáratú tartozások arányának vizsgálata)

Az **eladósodottság** mutatója azt fejezi ki, hogy a mérlegfőösszeg mekkora részét teszi ki az kötelezettségvállalás, vagyis a vállalkozás vagyona milyen mértékben terhelődött idegen forrással. Lényegében a kötelezettségek részarányát vizsgáljuk a forrásokon belül.

19. számú mutató: Eladósodottság (2010 – 2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Kötelezettségek megoszlása	100	100	100	100
Hosszú lejáratú kötelezettségek aránya	6,61	33,01	22,86	26,39
Rövid lejáratú kötelezettségek aránya	37,03	15,27	19,05	17,27
Kötelezettségek aránya	43,64	48,28	41,90	43,66
Index, 100% = előző év	-	110,63	86,79	104,20
Index, 100% = 2010	-	110,63	96,01	100,05

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolója alapján

A mutató 42-48% között mozog, átlagosan 44,37%. 2010-ben a kötelezettségek közül a nagyobb részt a rövid lejáratúak jelentették 84,85%-kal, de 2011-től fordult a kocka, és nagyrészt a beruházási és fejlesztési hitelek miatt megnőtt a hosszú távú kötelezettségek aránya 68,37%-ra. A következő két évben némileg kiegyenlítettebb lett az arány, de a

hosszú távú kötelezettségek 5-10%-kal még mindig meghaladták a rövid távúakat. Az érték nem éri el a 70%-os küszöböt, így a vállalkozás szempontjából nézve nem kritikus a helyzet, inkább párjához, a tőkeerősség mutatóhoz hasonlóan átlagos. A hosszú és rövid lejáratú kötelezettségek arányaiból látszik, hogy a vállalkozás az utóbbi időben erőteljesen koncentrált beruházási tevékenységére. A jövőre nézve nem árt felmérni a beruházási hitelek kamatainak hatását a fizetőképességre, esetlegesen egy törlesztési tervet kidolgozni.

Az **adósságállomány aránya** és a **saját tőke aránya** mutatókban a hosszú távú kötelezettségeket, illetve a saját tőkét az ezek összegéből kapott nevezőhöz viszonyítom. (A hátrasorolt kötelezettségeket is számításba kéne vennem az adósságállományban, de a vállalkozás nem rendelkezik ezzel a kötelezettségfajtaival.)

20. számú táblázat: Adósságállomány és saját tőke (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Adósságállomány aránya	0,11	0,40	0,29	0,32
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	359,30	72,20	112,62
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	359,30	259,40	292,13
Saját tőke aránya	0,89	0,60	0,71	0,68
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	67,75	118,34	94,92
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	67,75	80,18	76,11

Források: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A mutatók 2010-ben viszonylag alacsony idegen és magas saját forrást mutatnak, ám a következő évben beruházási hitel felvétele miatt a megnő az adósságállomány aránya 259,3%-kal. A következő évben csökken 27,8%-ot, de 2013-ra ismét emelkedik 12,62%-ot. A legmagasabb adósságállomány 2011-ben volt, az átlagos adósságállomány a vizsgált években 27,95%, az átlagos saját tőke állomány 72,05%. Az erőteljes beruházási tevékenység miatt nem értékelhetjük a mutatót negatívan, mert a vállalkozás döntően a saját tőkéjére támaszkodik.

Az előző mutatókhoz megemlíthető még az **adósságállomány fedezete** mutató, ami kifejezi a kötelezettségek saját tőkével való fedezettségét.

21. számú táblázat: Adósságállomány fedezettsége mutató (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Adósságállomány fedezettsége	804,08	151,62	248,52	209,48
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	18,86	163,91	84,29
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	18,86	30,91	26,05

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A mutató szerint a saját tőke bőven lefedi az adósságállományt. 2010-ben volt a legmagasabb fedezettség, aztán 2011-re csökkent 81,14%-kal, de 2012-re növekedett 63,91%-kal, majd ismét csökkent 15,71%-kal, ám még ekkor is kétszeresen a fedezi az adósságokat. Ez összhangban van a hitelfelvétellel (2011-es adósságemelkedés), a beruházási tevékenységgel (aminek révén a vállalati vagyon nőtt) és a hitel törlesztésével (a hitelállomány csökkent). Az átlagos adósságállomány-lefedettség 353,42%.

A jövőre való tekintettel a vállalkozásnak igen hasznos tudnia, hogy mekkora adósságszolgálattal (tőketörlesztés és kamatfizetés) kell számolnia a következő évben, és hogy ezt milyen mértékben tudja teljesíteni. Erre találták ki az **adósságszolgálat fedezetmutatóját**, amihez olyan adatok is kellenek, amik az eredménykimutatásban vagy a kiegészítő mellékletben szerepelnek. A mutatóhoz igénybe lehet venni a hitelkamatokat, de azok nélkül is lehet számolni, én most az előbbi lehetőséget teszem a pontosabb számítás érdekében.

22. számú táblázat: Adósságfedezeti mutató (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Adósságfedezet	3,54	1,29	1,39	1,25
<i>Index, 100% = előző év</i>	-	36,39	107,77	90,19
<i>Index, 100% = 2010</i>	-	36,39	39,21	35,37

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az eddig vizsgált adósságmutatók nem tűntek problémásnak, de ez könnyen okozhat gondot még a jövőben. Kritikusnak tekinthető, ha a mutató értéke tartósan 1,3 alatt marad, és az utolsó 3 évben mindig a közelében járt. A 2010-es év fedezetileg biztosnak mondható, ám 2011-re 63,61%-ot csökkent, 2012-re 7,77%-ot emelkedett, ami már mindenképpen egy kritikusnál jobb érték, de 2013-ban ismét csökkent a mutató 9,81%-kal. Ezzel ismét visszaesett a kritikus érték alá. Megvizsgáltam a mutatót kamatok nélkül is, de ott is hasonló értékeket kaptam, az utolsó évek nagy beruházásai a jelek szerint kissé túllépték a biztonságos kategóriát. Remélhetőleg a következő években a fokozódó géppark kihasználása és az eredménynövekedés révén javul a mutató értéke. A vállalkozás tőkeerőssége miatt nem valószínű, hogy komolyabb bajt jelent a mutató, inkább csak érdemes rá odafigyelni nagyobb fejlesztések esetén.

3.2.2 Likviditási mutatók

23. számú táblázat: A PPHU likviditási mutatói (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Likviditási mutató	192,34	481,25	232,60	188,30
Likviditási gyorsráta	154,26	403,02	173,45	96,32
Pénzeszköz - likviditás	39,10	268,54	80,94	2,88
Dinamikus likviditás	19,94	75,18	54,09	24,17
Hitelfedezettségi mutató	115,16	134,48	92,52	93,45
Nettó forgótőke (Ft)	11 139 219	25 066 960	11 295 103	7 397 391

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az első **likviditási mutató** megmutatja, hogy a rövid lejáratú kötelezettségeknél hányszor nagyobbak a forgóeszközök. A mutató az összes forgóeszközzel számol, így a készletekkel is, ezeket lehet a leglassabban készpénzzé tenni, főleg ha elfekvő készleteket is tartalmaz. Ezért ez a likviditási mutató nem a legoptimálisabb helyzetet mutatja meg, de mivel készletei minden vállalkozásnak vannak, először én is ezzel számolok. A vállalat a mutató szerint kellően fizetőképes, a rövid távú kötelezettségeket minden évben probléma nélkül meg tudja téríteni a forgóeszközök értékéből. A 2010-es 192,34%-os arány tovább javult 2011-re 150,31%-kal. 2012-ben ugyan 51,67%-kal, 2013-ban pedig további 19,05%-kal csökkent a mutató értéke, de az eredmény a kritikus helyzetnek meghatározott 1,3-as értékhez képest is kielégítő, sőt kiemelkedő, hiszen látható, hogy a vállalkozás likvid, a rövid távú idegen forrásait gond nélkül ki tudja egyenlíteni. Az átlagos likviditási érték 2,74. A mutató hátránya, hogy a készleteket is magába foglalja (a fentebb említett okok miatt), ezért a kiegyenlítés valójában eltolódhat.

A **likviditási gyorsráta** segítségével még pontosabb képet kaphatunk a vállalat fizetőképességéről, egyfajta gyorsabb fizetőképességet tükröz. A mutató 2010-hez képest 2011-re nőtt 161,26%-kal (ekkor nagy pénzeszközök felett rendelkezett a cég – más kérdés, hogy ezeket, bár éven belüli, de mégiscsak lekötött számlákon tartották, így mégsem volt azonnal felhasználható). A következő évben az érték 56,96%-kal, majd 2013-ra még 44,47%-kal esett vissza, nagyrészt a pénzeszközök állományának csökkenése miatt (átlagos rátája 2,07). Természetesen a gyorsráta értékei alacsonyabbak, mint a likviditási rátáé, de ez alapján sincs ok aggodalomra, a készletekkel csökkentett forgóeszközök (azaz a követelések és a pénzeszközök) is lefedik a kötelezettségeket, készletek nélkül is fizetőképes a cég. Az utolsó év kivétel, itt a ráta kissé 1 alá esik, de ezt nem tartom annyira kritikusnak: egyrészt a rövid távú kötelezettségeket sem egy időpontban kell kiegyenlíteni,

másrészt kizárt, hogy mire a gyorsráta általi eszközök elfogynak, ne történne készletértékesítés. Így a helyzet csupán megfelelően értékelendő, de nem veszélyes, fel kell egy kicsit gyorsítani az értékesítési folyamatokat, vagy részszámlával szállítani.

A legszűkebben értelmezett mutató egyértelműen a **pénzeszköz – likviditás**, a mutató csak a leglikvidebb eszközt veszi számításba: a pénzeszközöket. Ez a likviditás azonnali fizetőképességet vizsgál: az összes rövid lejáratú kötelezettség mekkora részét tudnánk egyből rendezni. Ha csak a pénzeszközökre lenne utalva, a vállalkozás bajban lenne, mivel 2011-et kivéve egyik évben sem tudná rendezni a kötelezettségeit. 2011-ben viszont meglepően likvid volt a cég még így is, nagy értékű bankbetétekkel könnyen rendezhette volna tartozásait. Éves szinten nézve, 2011-re emelkedett az arány 586,8%-kal, majd csökkent 69,86%-kal, utolsó évben pedig a rendkívül alacsony pénzeszköz – állomány miatt 96,45%-kal esett vissza a mutató. Az ilyen alacsony állomány arra utal, hogy hosszú lejáratú bankbetétekbe fektette a vállalat a pénzét. Átlagos likviditási rátája 0,98.

A **dinamikus likviditási mutató** azt fejezi ki, hogy a vállalat éves üzleti tevékenysége mekkora részben fedezi a rövid távú kötelezettségeket. A mutató 50% feletti értéke utal a megfelelő működésre. Ebben az esetben a vállalkozás nem teljesít túl fényesen. A mutató 2011-re 277,08%-os növekedést produkált, ami a legnagyobb érték, ezután 2012-re 28,06%-ot, majd 2013-ra 55,32%-ot csökkent. Átlaga is csak 43%, ami szintén kissé alacsony. A rövid távú kötelezettségek aránya az eredményhez képest elég magas.

A **hitelfedezettségi mutató** az éven belüli követelések és kötelezettségek arányát hasonlíttja össze. A mutató értéke 100% felett kedvező, ebben az esetben a behajtandó összeg fedezi a kifizetendőt, a vállalatnak tartozók nagyobb súllyal rendelkeznek, mint akiknek a vállalat tartozik. Ez a mutató jobban teljesít, mint az előző. 2011-re 16,77%-kal nő a fedezet (az első két évben jó eredményeket jelez a mutató), majd 2012-re csökken 31,2%-kal, 2013-ra pedig minimális mértékben, 1,01%-kal növekszik. Átlagos értéke 109%, az elmúlt 4 évre átfogóan kielégítő a hitelfedezettség, de itt látszik a legjobban, hogy a vállalkozás követeléseire képest a kötelezettségek magas arányban képviseltetik magukat.

Az eszközök és források összhangjának vizsgálatában támpontot adhat a **nettó forgótőke**. Ez a vállalkozás éven belüli eszközeinek azon része, amiket valamilyen tartós forrással finanszíroz. A társaság finanszírozásában a nettó forgótőke átlaga a forgóeszközeihez

viszonyítva 57,78%, tehát forgóeszközeit nagyobb részben saját forrásból finanszírozza. Az éveket vizsgálva megállapítható, hogy 2011-re az előző évi 48,01%-os finanszírozottság megemelkedett 65,02%-kal, ekkor 79,22%-os a fedezet. 2012-re 42,99%-kal csökken, 54,94%-ra, majd 2013-ban a finanszírozás 65,49%-át teszi ki a nettó forgótőke, ez 53,11%-os visszaesés. Jelenleg a külső források a dominánsabbak a vállalkozás forgó vagyonában.

3.3 A cash – flow kimutatás

„A vagyoni helyzet alakulásáról viszonylag átfogó képet kapunk a mérlegből, az adott időszak eredményéről – bevételeiről és ráfordításairól – pedig az eredménykimutatásból nyerhetünk információkat.

A kettőst könyvvezetést végző vállalkozások esetén azonban egyik dokumentum sem ad kellő pontosságú képet a pénzforgalomról, a vállalkozás pénzáramairól.”¹³

A cash – flow kimutatás Magyarországon - az 1997. január 1-jétől érvényes számviteli szabályozásnak megfelelően - az éves beszámoló kiegészítő mellékletének kötelező eleme. A nemzetközi számviteli standard 7. számú standardja szerint: „A pénzügyi helyzet változásáról szóló jelentést a pénzügyi helyzet integráns részének kell tekinteni. A pénzügyi helyzet változásáról szóló jelentést minden olyan időszakra el kell készíteni, amelyre jövedelemkimutatást is készítenek.”¹⁴

Tehát a kimutatás lényege a vállalkozás pénzeszközeinek részletezése és szerepeltetése a vállalkozás kiegészítő mellékletében, mivel semelyik más kimutatás nem szolgál elegendő információval a pénzeszközök állományának összetételéről.

A cash – flow azt fejezi ki, hogy a vállalkozásnak meghatározott idő alatt mennyi pénzforrása keletkezett, illetve ez időszak alatt mennyi pénzeszközt (vagy ezzel egyenértékű eszközt) használt fel. A cash – flow tehát (a legegyszerűbb megfogalmazás szerint) a pénzállomány növekedése és csökkenése, a pénzeszközök be –és kiáramlása.

A cash – flow kimutatás megmutatja, hogy a pénzforgalmi változások milyen gazdasági eseményekhez kötődve jelentkeztek. Forgalmi szemléletű, egy adott időszak (általában egy üzleti év, de indokolt esetben lehet rövidebb időtartam is) alatt realizált pénzbevételeket és pénzforrásokat állítja szembe. Ezek különbsége adja meg az adott időszak pénzeszköz – változását. A kimutatásból a vállalat vezetése a vállalattal kapcsolatos döntéseinek hatását

¹³ Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (Perfekt Kiadó, Budapest 2012.)

¹⁴ International Accounting Standards (Nemzetközi Számviteli Standardok)

szűrhetik le, közvetlenül a pénzállomány alakulására vonatkozóan. Információkat nyerhetnek az osztalékfizetés korlátairól, részvény – vagy kötvénykibocsátás, illetve a belső tőke bevonásának szükségességéről. Külső szemlélőknek szintén információt nyújthat a beruházás külső tőkeigényéről, a hiteltörlesztésről, valamint a jelenlegi osztalékfizetési lehetőségekről.

A cash – flow egyenlete:

$$\text{Cash flow} = \text{Cash in} - \text{flow} - \text{Cash out} - \text{flow}$$

Tehát a bejövő és kimenő pénzáramok megegyeznek.

A cash kategória által pénzeszköznek értelmezett eszközök a magyar törvényi szabályzásban:

- készpénz
- elektronikus pénzeszközök
- csekkek
- bankbetétek.

A cash - flow rendszerbe foglalásánál elsőként meg kell határoznunk egy vállalat gazdasági áramlásait. Ezek lehetnek:

- reáláramlások, amik a termékek áramlását jelentik
- pénzügyi jellegű áramlások, amik a pénzeszközök ki- és bevételezését jelentik.

Nyilván a cash – flow az utóbbi, pénzügyi jellegű áramlásokba tartozik. Ezek a pénzáramlások pedig kötődnek:

- a termeléshez, szolgáltatásnyújtáshoz
- adósságszolgálathoz
- adók és köztartozások rendezéséhez
- osztalékfizetéshez vagy részesedés megszerzéséhez.

A cash – flow kimutatás nem csak a pénzáramokat írja le, hanem három fő vállalati tevékenység kategóriát különít el, ami pénzmozgást generál:

- működési cash – flow, ami a vállalkozás megszokott működéséhez kapcsolódik,
- befektetési cash – flow, ami a vállalkozás befektetett vagyonához kötődik,
- finanszírozási cash – flow, ami tulajdonosi források megszerzésével, valamint kötelezettségekkel kapcsolatos teendőket tartalmaz.

A vállalat a cash – flow kimutatását indirekt módszerrel állítja össze. Ez a fajta megközelítés az adott időszak eredményéből indul ki, majd korrigálja az eredményt nem érintő pénzmozgásokkal, illetve a pénzmozgást nem előidéző eredményváltozásokkal. A

másik módszer a direkt módszer, ahol a pénzáramlásokat bruttó módon állítja szembe egymással, aminek elkészítéséhez sokkal részletesebb számviteli nyilvántartásokra van szükség.

24. számú táblázat: A PPHU cash – flow kimutatása (2010-2013, EUR)

Megnevezés	2010		2011		2012		2013	
	Összeg	Megoszlás	Összeg	Megoszlás	Összeg	Megoszlás	Összeg	Megoszlás
Források								
Folyamatos működésből	6 302 295	40,02%	13 492 182	47,03%	8 869 609	98,84%	5 356 192	67,72%
Befektetési működésből	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Pénzügyi műveletekből	9 443 910	59,98%	15 197 420	52,97%	103 781	1,16%	2 553 297	32,28%
Források összesen	15 746 204	100,00%	28 689 602	100,00%	8 973 390	100,00%	7 909 489	100,00%
Felhasználások								
Folyamatos működésre	-15 260 498	85,17%	- 2 856 315	18,14%	- 571 278	2,89%	- 3 916 897	26,90%
Befektetési működésre	- 1 142 885	6,38%	- 3 969 240	25,20%	- 15 220 291	77,12%	-10 645 963	73,10%
Pénzügyi műveletekre	- 1 513 260	8,45%	- 8 924 277	56,66%	- 3 944 188	19,98%	-	0,00%
Felhasználások összesen	-17 916 643	100,00%	- 15 749 832	100,00%	- 19 735 757	100,00%	-14 562 860	100,00%
Pénzeszközök változása	-2 170 438		12 939 769		-10 762 367		-6 653 372	

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Mivel az összehasonlító táblázatot azonos részletességgel készítettem el, így módomban áll elemezni a pénzáramlásokat.

A vállalat működése során csak 2011-ben ért el pénzeszköz-növekedést, a másik három évben pénzeszközcsökkenéssel zárt, a pénzeszköz-felhasználások 2010-ben, 2012-ben és 2013-ban felülmúlták a pénzeszköz-bevételeket, ez természetesen a nagy volumenű beruházásokra vezethető vissza.

A **működési bevétel** a legfontosabb cash-flow kategória, mert jelzi a vállalkozás mindennapos gazdálkodásának eredményét. Egy kiegyensúlyozottan működő vállalkozás egyik biztos jellemzője, ha az szokásos működésből számított cash – flow mutató a legmagasabb a többi közül. Olyan tevékenységek jelennek meg itt, mint a vállalat termék és áruértékesítése, szolgáltatásnyújtása, ezen kívül olyan bevételek, amelyek a vállalat rendes működésével összefüggenek, de nem az árbevétel részei, mint például kapott kötbérek és késedelmi kamatok). Ez minden évben nagy pénzforrást jelent, még ha olyan nagymértékben változik, akkor is standard milliós bevétel. 2010-ben és 2011-ben a vállalat bevételei többnyire nem szokásos működésből származtak. Az első évben ennek okai a vevőkövetelések és az egyéb forgóeszközök (pénzeszközök és vevőkövetelések nélkül – valószínűleg a készletek) csökkenése, 2011-ben pedig jelentős forgóeszköz – növekedés és eredménynövekedés tapasztalható, és a pénzügyi műveletek eredményei még mindig

magasabb értékkel képviseltetik magukat (ami egyébként az első évre is igaz). 2012 az egyetlen év, amelynél megfelelően magasnak tartom a működésből származó pénzáramokat (hiszen ekkor ez hozta a vállalkozás működési pénzáramainak 98,84%-át), ebben az évben a magas eredmény és elszámolt értékcsökkenés mellett még a megnőtt szállítói kötelezettség jelent forrást és a forgóeszközök is nőttek. Az utolsó évben ez az érték tovább csökkent, így a működés bevétele 2013-ban a legalacsonyabb.

Befektetési működésből nem származik pénze a vállalatnak, ugyanis sem eszközt nem adott el, sem értékpapírai sincsenek, ami által osztalékhoz juthatna. Így ez a kategória semmiben nem befolyásolja a pénzáramokat.

A pénzügyi műveletekből származó pénzáramok szintén a források másik nagy összetevője, általában jelentős súllyal kell figyelembe venni. Meghatározó szerepük arra utal, hogy a vállalkozás külső erőforrást vesz igénybe. 2010-ben a megfelelő működés eredményeképpen osztalékfizetésre került sor a mérleg szerinti eredményből és az eredménytartalékból. A mutatók szerint a vállalat az első két évben nagy összegű hiteleket vett fel. A hiteleket a vállalkozás a termelékenység hosszabb távú fejlesztésére és nem finanszírozási problémák megoldására vette el, így ennek tükrében a mutató megítélése kedvező.

A felhasználások már nemileg bonyolultabb összetételűek. **A folyamatos működésre fordított pénzáramok** magas aránya általában veszteséges gazdálkodásra utal. Az osztalékfizetés ugyan nem veszteségre utal, de mégiscsak (a vállalat szempontjából) vagyonsökkenés. Ezt erősítették tovább a vevőkövetelések, forgóeszközök nagymértékű csökkenése. A következő években kisebb változásokra került csak sor, különösebb csökkenés csak az utolsó évben történt a forgóeszközök állományában.

A nagy arányban **befektetési célra felhasznált pénzeszközök** jellemzően egy olyan vállalatra utalnak, amelyik a vizsgált időszakban a vagyont fejleszti, sokat költ beruházásra vagy felújításra. A legtöbbet 2012-ben költekezte, de azért 2013-ban sem marad le sokkal az érték az előző évtől. Jól mutatja a csőgyári beruházásokat és az új üzem felszerelésének kiadásait.

A pénzügyi műveletekre felhasznált pénzeszközök hosszú lejáratú hitelek, vagy más hosszú lejáratú kötelezettségek törlesztése. 2011-ben sokat letörlesztett a vállalat az egyéb kötelezettségekből, 2012-ben pedig a hiteleiből, 2013-ban pedig nem törlesztett.

Összességében a vállalat pénzáramai nem alakulnak túl kedvezően, az első évben a folyamatos működéssel kapcsolatos felhasználások magasak, a többiben pedig a beruházásokkal és az ezzel összefüggő hiteltörlesztésekkel kapcsolatos kiadások.

25. számú táblázat: A cash – flow kimutatásból számított mutatók (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Árbevétel-arányos jövedelmezőség	- 0,29	0,28	0,22	0,04
Tőkearányos jövedelmezőség	- 4,30	5,09	3,97	0,69
Befektetésfinanszírozási mutató	- 7,84	2,68	0,55	0,14

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az **árbevétel-arányos jövedelmezőség** az éves nettó árbevétel tényleges teljesítményét mutatja. Lényegében azt jelzi, hogy egységnyi éves nettó árbevételnek mekkora része lesz a vállalkozás tényleges pénzjövedelme. A vállalkozás ezen a téren elég rosszul áll: 2010-ben a negatív operatív cash – flow miatt értelmezhetetlen a mutató – vagy értelmezhetjük úgy, hogy a 2010-es és jövedelmének ellenére a vállalat pénzeszköz - csökkenéssel zárt (igaz, ehhez képest a többi év kielégítő teljesítmény), de 2011-ben kicsit több mint negyede, 2012-ben alig több mint ötöde, és 2013-ban pedig kevesebb, mint egy huszada az árbevételnek tényleges pénzjövedelem. Ugyan az árbevétel kismértékben, de folyamatosan csökkent, sajnos a működési cash - flow is, utolsó évre ráadásul elég nagymértékben, ezáltal a 2013-as év mutatója eléggé elszomorító, mert az összes árbevétel mindössze 4%-a lett pénzjövedelem.

A **tőkearányos jövedelmezőség** mérhető a saját tőkéhez, de jelen esetben a jegyzett tőkéhez mérem, hiszen ez a tulajdonosok (és egyben a vállalkozás) kiindulási alapja a termeléshez. A mutató megmutatja, hogy milyen a jegyzett tőke jövedelemtermelő képessége. Az érték első évben negatív, de azután kedvezően alakul, aztán folyamatosan lecsökken, az operatív CF csökkenése miatt (mivel a jegyzett tőke állandó). Az utolsó mutató itt is elég negatív: a jegyzett tőke még önmagával egyenértékű jövedelmet sem generál.

A **befektetés - finanszírozási mutató** azt fejezi ki, hogy a saját pénzjövedelem milyen arányban fedezi az adott időszak beruházásra fordított pénzáramait, illetve utal arra, hogy milyen mértékű külső forrást kell igénybe vennie a beruházásnak. A mutató szerint egyedül a 2011-es évben van fedezet a tervezett beruházásokra, 2012-ben a tervezett beruházások 45%-át, 2013-ban pedig a 86%-át csak külső forrás igénybe vételével,

hitelfelvétellel vagy kötvénykibocsátással tudják fedezni, a 2010-es évben pedig a pénzáramok csökkenése miatt az adott évi beruházás megtakarítások nélkül nem lett volna lehetséges. Ez utóbbi nem csak a jelenre nézve igen rossz arány (hiszen önerőből elég kevésre képes), másrészt ezzel nehezíti a későbbi időszakok gazdálkodását a kamatok fizetése és az adósságszolgálattal való tervezés miatt.

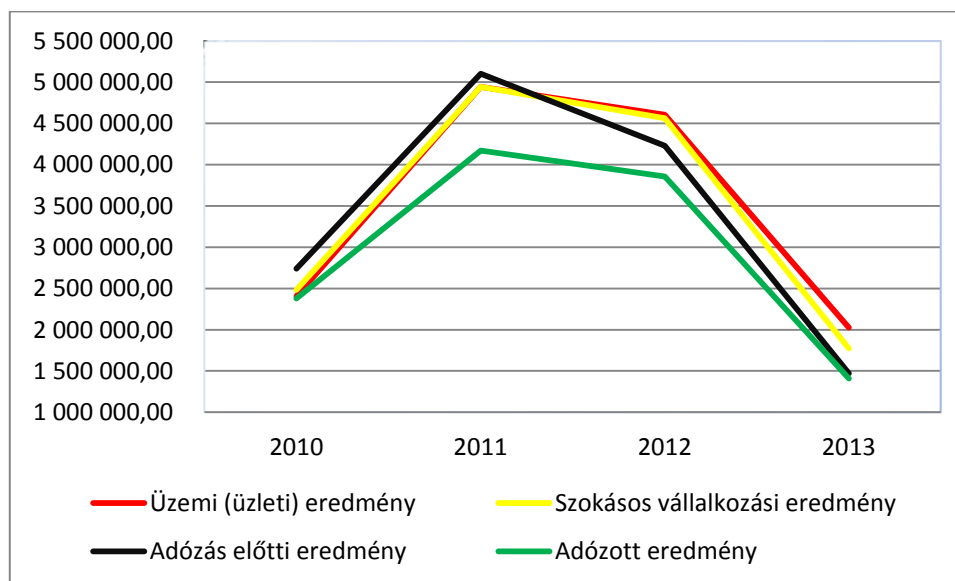
4. AZ EREDMÉNYKIMUTATÁS RÉSZLETES ELEMZÉSE

4.1 A jövedelmezőség alakulása

Egy vállalat jövedelmezősége alatt azt értjük, hogy milyen mértékben képes a vállalati eredmény megtermelésére. A tulajdonosok számára rendkívüli fontossággal bír, hiszen befolyásolja egyrészt az osztalékfizetés lehetőségét, másrészt a vállalkozás hosszú távú fejlődését. Mivel több eredménykategóriát is vizsgálunk, így az elemzés az eredmény alakulását is megmutatja, hogy hol „tűnik el” vagy hol „gyarapszik” a vállalat pénze – utalva arra, hogy mely téren magas a jövedelemtermelő képessége. Összehasonlíthatóságot biztosít más vállalatokkal, illetve más ágazatok adataival is, ebből a vállalat „sikerességét” is leszűrhetjük. Alapképlete:

$$J = \frac{\text{Eredmény}}{\text{Vetítési alap}}$$

2. számú diagram: A leggyakrabban alkalmazott eredménykategóriák (2010-2013, EUR)



Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóinak alapján

Alkalmazható eredménykategóriák:

- értékesítés bruttó eredménye,
- üzemi (üzleti) tevékenység eredménye,
- a szokásos vállalkozási eredmény,
- az adózás előtti eredmény,

Alkalmazható vetítési alapok:

- értékesítés nettó árbevétele,
- az előbbinek további bevételekkel növelt összege,
- a saját tőke összege,
- a lekötött eszközök nettó értéke,

- az adózott eredmény,
- a mérleg szerinti eredmény,
- adózás és kamatfizetés előtti eredmény (EBIT),
- adózott eredmény + fizetett kamatok (NOPLAT),
- a bruttó relációs eredmény.
- az összes eszközérték,
- a bérköltség,
- a személyi jellegű ráfordítások,
- a vállalkozás átlagos állományi létszáma,
- a saját tőke és a kamatköteles idegen források,
- a relációk szerinti fő árbevétel.

A számviteli törvény szabályai szerint a jövedelmezőség alakulását ismertetni a kiegészítő mellékletben, kifejtteni pedig az üzleti jelentésben kell.

4.1.1 Árbevétel - arányos jövedelmezőség

Az árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók megmutatják, hogy a vállalatnak valamely eredménykategóriájából mekkora rész marad meg eredményként az addigi bevételeit hasonlítva az addig elért bevételek és kiadások összességéhez. Egyértelműen a magasabb értékű mutatók (vagy a növekvő tendencia) jelentik a kedvezőbb jövedelmezőségi helyzetet, hiszen ekkor az eredmény nagyobb része marad a vállalkozás zsebében.

Az eredménykategóriát és a viszonyítási alapot megfelelően kell választani. Csak olyan bevételeket lehet eredménykategóriákkal összevetni, amelyeket a mutatóban szereplő eredménykategória magában foglal, máskülönben a jövedelmezőségi mutatók értékelhetetlen eredményt mutatnak. Ennek megfelelően hasonlítom:

- az üzemi (üzleti) eredményt az értékesítés nettó árbevételéhez és az egyéb bevételekhez;
- a szokásos vállalkozási eredményt az értékesítés nettó árbevételéhez, az egyéb bevételekhez és a pénzügyi bevételekhez;
- az adózás előtti eredményt az értékesítés nettó árbevételéhez, egyéb bevételekhez, pénzügyi bevételekhez és a rendkívüli bevételekhez.

26. számú táblázat: Az árbevétel-arányos jövedelmezőség alakulása (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Árbevétel - arányos üzemi eredmény	7,52	12,85	12,18	5,42
Árbevétel - arányos szokásos vállalkozási eredmény	7,64	12,69	11,98	4,74
Árbevétel - arányos adózás előtti eredmény	8,37	13,04	11,07	3,92

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámoló alapján

Az árbevétel-arányos üzemi eredmény 70,82%-kal növekedett 2010-hez képest, ami kedvező növekedés, köszönhetően az árbevétel jelentős gyarapodásának és az ehhez képest kevésbé emelkedő termelési költségeknek. Ez a kedvező arány kisebb csökkenéssel (5,22%) nagyjából meg is marad, mivel az árbevétel és a költségek alakulása is nagyjából hasonló, de az egyéb bevételek önmagukhoz képest erőteljesen visszaestek (a 2010-es évben az egyéb bevételek magas aránya céltartalék-feloldásnak és a nagy értékű értékvesztés visszairásnak volt köszönhető). 2013-ra a mutató nagymértékben visszaesett, 55,45%-kal. A ráfordítások összességében több mint 5 millió euróval növekedtek, legnagyobb részben az anyagjellegű ráfordítás, ezen belül pedig az anyagköltségek, ezzel szemben viszont az árbevétel nem növekedett. Ebből következtetni lehet a selejt mennyiségének növekedésére, de a raktári készlet megnövekedésére is (ezt alátámaszthatja a saját termelésű készletek állományváltozása).

Nagyjából hasonló tendenciát mutat a szokásos vállalkozási eredmény is, 2011-ben és 2012-ben magasabb értéket mutat, mint 2010-ben, 2013-ban pedig a vizsgált időszak alatt a legalacsonyabbat. 2010-ben még a pénzügyi műveletek pozitív eredménye miatt magasabb a mutató az előbbinél, ám ez időszak alatt mindegy 85%-kal csökkenő pénzügyi bevételek miatt az arány megfordul, és ez kihat a mutatóra is, csökkentve azt.

Az adózás előtti eredmény mutatója kezdetben pozitívan indul, mivel a rendkívüli műveletek eredménye pozitív 2010-ben és 2011-ben is. 2012-ben már kissé csökkenti a mutatót, azután pedig az amúgy is alacsony eredményt befolyásolva a legalacsonyabb árbevétel-arányos mutatót produkálta.

A mutatók szerint a vállalat eredménytermelő képessége jelenleg elég alacsony szinten áll, de remélhetőleg az elmúlt év fejlesztései árbevétel növekedést eredményeznek (termelő vállalat révén elsősorban ez az a kategória, amit fokozni kell).

4.1.2 Tőkearányos - jövedelmezőség

A tőkearányos-jövedelmezőség elsősorban a vállalkozás működésébe befektetett tőke eredménytermelő képességét méri, azaz egységnyi saját tőkére mekkora vállalati eredmény jut. Sorban végigveszem a legfőbb eredménykategóriákat (üzemi, szokásos vállalkozási, majd adózás előtti eredmény) a saját tőkéhez hasonlítva. A nemzetközi gyakorlatban is gyakran vizsgált ROE (Return on Equity) mutató a vállalkozás saját tőkéjének növekedését méri, így vizsgálva az adózott eredményt. Ezen kívül elemzem, hogy az „eredeti”, a vállalkozás alapját jelentő jegyzett tőkéhez hogy viszonyul az adózott eredmény.

27. számú táblázat: A tőkearányos jövedelmezőségi mutatók alakulása (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Tőkearányos üzemi eredmény	13,89	22,94	18,14	7,55
Tőkearányos szokásos vállalkozási eredmény	14,34	22,95	17,96	6,62
Tőkearányos adózás előtti eredmény	15,82	23,68	16,65	5,48
Saját tőke arányos adózott eredmény (ROE)	13,74	19,36	15,19	5,26
Jegyzett tőke-arányos eredmény	114,20	199,51	184,52	67,41

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A saját tőke-arányos mutatókat egymás után vizsgálva az 2010 és 2011-es év folyamán növekvő, majd 2012 és 2013-as során csökkenő tendenciát folytatnak. Az első két évben az eredmény kategóriáról kategóriára növekszik, az üzleti tevékenység eredményéhez hozzájárul még a pénzügyi és a rendkívüli eredmény is. A vállalat helyzete akkoriban meglehetősen kedvező volt, hiszen 2011-ben nem csak a saját tőkéje nőtt, hanem az ehhez viszonyított eredménykategóriák is tartották vele a lépést, így a vizsgált időszak alatt a legjobb eredményeket érték el. 2012-ben a mutatószámok még kedvezőnek mondhatóak, de a pénzügyi és rendkívüli eredmény már mérsékeli az értéküket. 2013-ban kismértékben az árbevétel csökkenése, nagymértékben a költségek növekedése miatt alacsonyabb az üzemi eredmény, amit tovább csökkentett a pénzügyi és a rendkívüli eredmény.

A ROE mutató szerint 2010 és 2012 közötti időszakokban az adózott eredmény hasonlóképp alakul (2011-ben a legmagasabb), de 2013-ra a magas mérlegfőösszeg és ehhez képest alacsony adózott eredmény itt is a legalacsonyabb értéket mutatja. A mutató 2011-ben és 2012-ben megfelelő vállalati működést reprezentál (15-20% között a ROE mutató megítélése kedvező¹⁵), de a tőkemegtérülés és az osztalékfizetési lehetőségek az utolsó évben nem a legkedvezőbbek, a vezetőség ezen mutatót figyelembe véve kissé negatívan értékelhetik ezt az évet.

Az utolsó mutatóba nem veszem bele a saját tőke egyéb elemeit, csak a jegyzett tőke arányt figyelem. Az előbbiekhöz hasonlóan alakul, 2011-ben a legmagasabb, 2013-ban a legalacsonyabb, ebben az évben a jegyzett tőke mértékét sem éri el az adózott eredmény.

¹⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Return_on_equity#cite_note-pedia-1

4.1.3 Élőmunka - arányos jövedelmezőség

A társaság a magas termelési volumen fenntartása érdekében az elmúlt években évről évre növelte dolgozói állományát, emiatt megvizsgálok, hogy hogyan alakul az egy főre eső eredmény. Továbbá nemcsak a bérköltségeket, hanem az összes személyi jellegű ráfordításokat (főként a munkába járással, étkeztetéssel kapcsolatos költségek) is az eredményhez hasonlítom, hogy az élőmunka költsége mekkora hányada az eredménynek.

28. számú táblázat: Az élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók alakulása (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény (EUR)	11563,90	21307,27	17452,56	6043,53
Bérrarányos üzemi jövedelmezőség (%)	145,08	268,56	208,34	70,67
Élőmunka - ráfordítás arányos jövedelmezőség (%)	94,97	170,48	138,32	47,20

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolói alapján

Az egy főre eső üzemi eredmény 2011-re 84,26%-kal nő az üzemi eredmény duplikációja miatt. 2012-re csökkent az árbevétel, de a létszám tovább nőtt, emiatt az érték lecsökkent 18,09%-kal. 2013-ra a felére eső árbevétel és az eddigiekhez képest nagyobb arányú létszámnövelés 65,37%-os csökkenéssel hatott a mutatóra.

A bérrarányos üzemi jövedelmezőség a létszám helyett a bérköltségeket veszi figyelembe, ami azt jelenti, hogy az üzemi eredmény mekkora része a bérköltségnek. A mutató értéke nyilván annál kedvezőbb, minél magasabb, minél nagyobb arányban haladja meg a bérköltséget. Ehhez vagy magas üzemi eredmény, vagy a bérköltség csökkentése szükséges. A jelenlegi értékek alapján a legkedvezőbb a 2011-es év volt, a legrosszabb pedig a 2013-as. 2010-ben és 2013-ban nagyjából hasonló volt az üzemi eredmény, ám a megnövekedett létszám és az ezzel járó bértöbblet lecsökkentette a mutatót több mint 50%-kal. A személyi jellegű ráfordításokat alapul véve hasonló eredményre jutottam, mivel a bérköltségekkel együtt a bérjárulékok is nőnek, és a létszámnövekedéshez kötődően a személyi jellegű egyéb kifizetések is megemelkednek.

4.1.4 Eszközarányos jövedelmezőség

Az eszközarányos jövedelmezőség méri, hogy a vállalati főtevékenységet szolgáló eszközök milyen mértékben járulnak hozzá a vállalat eredménytermeléséhez. Fontos az összehasonlítani kívánt eredménykategória és eszközkategória összhangja, hiszen olyan

eszköz nem szerepeltethető, amely nem vett rész az adott eredménykategória kitermeléséhez. A továbbiakban:

- üzemi (üzleti) tevékenység eredményét hasonlítom az immateriális javak és tárgyi eszközök nettó értékéhez;
- üzemi (üzleti) tevékenység eredményét a készletek értékéhez;
- üzemi (üzleti) tevékenység eredményét az immateriális javak (nettó), tárgyi eszközök (nettó) és készletek együttes értékéhez;
- adózás előtti eredményt a befektetett eszközök és készletek együttes értékéhez;
- adózás előtti eredményt az összes eszközértékhez;
- adózott eredményt az összes eszközértékhez.

Az utolsó előtti mutató a ROA (Return on Assets) – másképp eszközarányos nyereség -, a vállalat eredményességét méri, azaz a mérlegfőösszeghez képest mekkora az elért adózás előtti eredmény. Az egyik legfontosabb mutató a cégvezetés (és a tulajdonosok), valamint a hitelezők számára, a teljes eszközállomány működtetésének hozamát mutatja.

A következő mutató a ROI (Return on Investment), ezt másképp eszközmegtérülési mutatónak hívjuk. A mutatóból kiszámítható az eszközarányos adózott nyereség, amely függ az értékesítés (adózott) jövedelmezőségének alakulásától, illetve az eszközforgás sebességének változásától.

29. számú táblázat: Az eszközarányos jövedelmezőség mutatói (2010-2013, %)

	2010	2011	2012	2013
Immateriális javakra és tárgyi eszközökre jutó üzemi eredmény	26,04	43,67	18,57	6,20
Készletekre jutó üzemi eredmény	52,37	96,11	91,45	26,27
Immateriális javakra, tárgyi eszközökre és készletekre jutó üzemi eredmény	17,39	30,03	15,43	5,02
Befektetett eszközökre és készletekre jutó adózás előtti eredmény	19,82	30,99	14,17	3,64
Eszközarányos nyereség (ROA)	8,41	11,85	9,46	3,03
Eszközmegtérülési mutató (ROI)	7,30	9,69	8,63	2,91

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóai alapján

Az immateriális javak és tárgyi eszközök együttes összege a vetítési alap az első mutatóban, ehhez hasonlítom az üzleti eredményt. 2010-ről 2011-re a tárgyi eszközök

kisebb mértékben nőttek, mint az üzemi eredmény, ami majdnem kétszeresre növekedett, emiatt a mutató emelkedett, és ekkor volt a legmagasabb. A következő években tapasztalható nagyarányú eszközönövekedés miatt a mutató értéke csökken, 2013-ra pedig az üzemi eredmény is kevesebb, mint felére esik vissza, ezzel a mutató értéke a vizsgált időszakban a harmadára csökkenve a legalacsonyabb lett. A második mutató szemlélteti, hogy a készletek értékéből mennyi térül meg. Az első évben a készletek kicsit több mint fele térül vissza, majd az üzemi tevékenység megnövekedése miatt a mutató megnövekszik és a következő két évben majdnem teljesen megtérülnek a készletek. 2013-ban az üzemi eredmény feleződése és a készletállomány másfélszeres növekedése miatt a mutató a visszaesik és ekkor a legalacsonyabb.

Az eddigi vetítési alapokat summázó mutató összevonja az előző két mutatót, alakulása hasonló az előző kettőhöz: 2011-ben a legmagasabb, 2013-ban a legalacsonyabb az értéke. Az adózás előtti eredmény hasonlítása a (termelés és az értékesítés mintegy közvetlen alapjaként felfogható) befektetett eszközökhöz és készletekhez az előző mutatót viszi tovább (mivel befektetett pénzügyi eszközei nincsenek a vállalkozásnak). Itt is kimutatható a pénzügyi és a rendkívüli eredmény enyhén növelő hatása az első két évben, valamint csökkentő hatása az utolsó két évben.

A ROI és ROA mutató jól láttatja a különbséget a vállalat eszközeinek hozama közt a társasági adót is belekalkulálva. A ROA az utolsó évet kivéve jól teljesít, a mutató az 5%-os küszöböt meghaladja.¹⁶ Az utolsó évben 3%-os eredményesség mellett működik a vállalat, kizárólag ezt a mutatót nézve a vállalat eredményessége sokat esett vissza, főleg az előző két évhez képest.

A ROI egy az egyben a befektetett pénzértéket méri az ebből megtérült pénzértékhez, mondják profitaránynak is. Tisztán látszik, hogy az évek során mennyi nyereség termelődött. A mutató nagyságáról nincsenek konkrét meghatározások, nyilvánvalóan minél eredményesebb a vállalat, annál elégedettebbek a tulajdonosok és a hitelezőkkel is jobb viszonyt ápolhatnak. 2010-től 2012-ig tekintve az eredményességet megfelelőnek vélem, azonban (mint a többi mutatónál) 2013-ban a hirtelen (és nagyarányú) csökkenést aggasztónak tartom. A vállalat vagyona kevesebb, mint 3%-ban termelt ki jövedelmet, ezzel nem biztos, hogy elégedettek a tulajdonosok.

¹⁶ http://en.wikipedia.org/wiki/Return_on_assets

4.1.5 Erőforrás - arányos (komplex) jövedelmezőség

Az erőforrás-arányos vagy komplex jövedelmezőség, hogy az elnevezése is mutatja, a tárgyi és emberi erőforrások összessége felől közelít a jövedelmezőség kérdéséhez. A mutatók viszonyítási alapja a lekötött eszközérték (befektetett eszközök + készletek) és a bérköltség (lehetséges számítani a személyi jellegű ráfordításokhoz, de a bérköltség közvetlenebb eredményt ad). Az I. mutató eredménykategóriája az üzemi eredmény, a II. mutatóé pedig az adózás előtti eredmény.

30. számú táblázat: Az erőforrás-arányos jövedelmezőség mutatói (2010-2013,%)

	2010	2011	2012	2013
Erőforrás - arányos (komplex) jövedelmezőség I.	15,53	27,01	14,37	4,69
Erőforrás - arányos (komplex) jövedelmezőség II.	17,70	27,88	13,19	3,40

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Különösen meglepőt nem tapasztaltam a mutatók szemrevételezésénél, megerősítik az előző mutatók alapján tett hipotéziseket. 2011-ben még lépést tudott tartani a duplázódott üzemi eredmény a szintén emelkedő befektetett eszközökkel és bérköltséggel. Utóbbiak azonban tovább nőttek 2012-re (az előző 18,18%-os növekedés után 75,19%-kal), szemben az üzleti eredménnyel, ami (az anyagköltség és részben a bérköltség növekedése miatt is) 6,79%-kal csökkent, így a mutatók értéke is nagyjából a felére esett vissza.

2013-ra az eredmény 56,06%-kal csökkent és a viszonyítási alap ismét nőtt 34,72%-kal, így az I. mutató harmadára, a II. mutató negyedére esett vissza. Az előbbi hatásokhoz jön még az első két évben a pénzügyi és rendkívüli műveletek pozitív, második két évben pedig már negatív hatása.

4.2 A vállalat gazdasági hatékonysága

„A gazdasági tevékenység célja mindig valamilyen eredmény elérése, s ennek érdekében valamilyen ráfordítások szükségesek.”¹⁷ A hatékonyságelemzés az eredményt teljesítménynek, a ráfordítást pedig erőforrásnak hívja, és azt határozza meg, hogy a vállalat működésében adott időn belül felhasznált erőforrások mekkora teljesítményeket eredményeznek. Ez a teljesítmény (vagy eredmény) a vállalati tevékenységek hozamát

¹⁷ dr. Bíró Tibor, dr. Pucsek József, dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat 2010, SALDO Kiadó, 73.o.

jelenti, ami a vállalkozási tevékenység jellegétől függően eltérő értékeket mutat. Az igénybe vett felhasználások és az elért hozam határozza meg, hogy az adott tevékenység folytatása mennyire gazdaságos. A gazdaságosság fokozódása két módon érhető el:

- ha kisebb erőforrás – felhasználással ugyanakkora teljesítmény, vagy
- ugyanakkora erőforrás – felhasználással nagyobb teljesítményt

érünk el.

Hogy kifejezzük a termelés értékét, megfelelő számbavételt kell alkalmaznunk, amit legfőképpen két mérésmóddal tudjuk megtenni. A természetes (vagy mennyiségi) mérésmód alkalmazásakor „a termelési folyamatok befejezése után a hozamok elsődleges számbavétele jellemzően mennyiségben történik.”¹⁸ Előnye, hogy egyes termékfajták könnyen összegezhetőek és a mutatók értéke egy egységnyi termékre kiszámolhatóak, de a vállalat összes termelését nem összesíthetjük vele. Emiatt inkább a cég termelési értékeit összesítjük az értékbeni számbavétel módszerének használatával, aminek lényege, hogy a „termelési érték egy meghatározott időszak – általában egy üzleti év – alatt előállított termékek és szolgáltatások pénzben kifejezett értéke, vagyis a termelés folyamán az egyes tevékenységekben előállított hozamok és teljesítmények pénzértéke”¹⁹.

A termelési értékek mérik az értékesítést, a bruttó termelést, az anyagmentes termelést, a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulást, valamint a makroszintű tiszta jövedelemhez való hozzájárulást.

E szerint meghatározhatjuk a következő mutatókat:

- | | | |
|---------------------------------|---|-----------------------|
| - értékesítés nettó árbevétele; | } | bruttó típusú mutatók |
| - teljes termelési érték; | | |
| - bruttó termelési érték; | | |
| - anyagmentes termelési érték; | } | nettó típusú mutatók |
| - nettó termelési érték; | | |
| - hozzáadott érték. | | |

¹⁸ dr. Bíró Tibor, dr. Pucsek József, dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat (SALDO Kiadó, 2010) 76.o.

¹⁹ dr. Bíró Tibor, dr. Pucsek József, dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat (SALDO Kiadó, 2010) 76.o.

4.2.1 A termelési értékek alakulása

31. számú táblázat: A vállalat termelési értékei (2010-2013, EUR)

	2010	2011	2012	2013
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	156 415	336 316	334 194	367 016
Exportértékesítés nettó árbevétele	31 224 067	37 913 300	37 451 203	36 900 478
Értékesítés nettó árbevétele	31 380 482	38 249 616	37 785 398	37 267 494
- ELÁBÉ	648 213	551 030	760 500	531 982
- Eladott (közvetített) szolgáltatások	53 879	229 051	16 233	72 195
+ Saját előállítású eszközök aktivált értéke	471 369	98 715	5 954	2 136 354
+/- Saját termelésű készletek állományváltozása	- 291 658	146 709	173 489	1 282 825
Bruttó termelési érték	30 858 101	37 714 960	37 188 108	40 082 497
- Anyagköltség	16 691 723	21 042 223	20 373 507	23 615 445
- Igénybe vett anyagjellegű szolgáltatások	5 644 909	6 177 634	6 324 185	6 522 557
Anyagmentes termelési érték	8 521 469	10 495 102	10 490 416	9 944 494
- Értékcsökkenési leírás	2 854 649	1 886 466	1 723 329	2 831 877
Nettó termelési érték	5 666 820	8 608 637	8 767 087	7 112 617
- Bérköltség	1 657 953	1 840 698	2 211 531	2 864 815
- Személyi jellegű egyéb kifizetések	380 843	507 383	495 191	597 051
Jövedelem	3 628 024	6 260 555	6 060 365	3 650 752
Személyi jellegű ráfordítások	2 532 558	2 899 632	3 331 094	4 289 043
+ Értékcsökkenési leírás	2 854 649	1 886 466	1 723 329	2 831 877
+ Adózás előtti eredmény	2 740 735	5 102 262	4 230 029	1 469 096
Hozzáadott érték	8 127 942	6 115 429	5 837 793	2 926 262

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

Az **értékesítés nettó árbevételének** nagyobb részét a külföldre történő exportértékesítés, kisebb részét pedig a belföldi értékesítés adja. A legmagasabb értékesítés (és egyben legmagasabb exportértékesítés) 2011-ben volt (21,89%-os emelkedést követően), majd ezután kismértékben, de folyamatosan csökken (2012-re 1,21%-kal, majd 2013-ra 1,37%-kal). A belföldi értékesítés lassú növekedést produkált az elmúlt években, és ugyan több mint kétszeresére nőtt az értéke a vizsgált időszak alatt, még így is csak közel 1%-os szerepet tölt be az összes értékesítésben, szemben az export végig 99% felett maradó arányával. Megállapítható, hogy a társaság elsősorban külföldi piacokra termel (ez az

ügyfélkörből is világosan látszik), az azonban biztató, hogy a hazai értékesítés aránya - még ha kis mértékben is - de javuló tendenciát mutat

A **bruttó termelési érték** a vállalat tárgyidőszaki, teljes hozamát jelenti, hogy mennyivel gyarapodott a vállalat egy év alatt. Tartalmazza a fő- és a másodlagos tevékenység értékét, valamint olyan hozamokat, amik egy lassúbb folyamat eredményeképp ráfordításként tűnnek fel a következő években (mint pl.: amortizáció, anyagfelhasználás). Nem lehet része viszont az ELÁBÉ, sem az eladott (közvetített) szolgáltatások értéke, mivel ezeken semmiféle termelési tevékenységet nem végzett a társaság. A bruttó termelési érték emiatt egy szűkebb kategóriának tekinthető, mint az értékesítés nettó árbevétele. A bruttó termelési érték összességében 4 év alatt 29,89%-ot növekszik, 2011-re 22,22%-kal nő meg, majd 2012-re 1,4%-kal csökken, de 2013-ra ismét emelkedik az értéke 7,78%-kal. A változás kedvező, az átlagos növekedés évente 7,47%pont. A tendencia tartható (és tartandó is).

Az **anyagmentes termelési értéket** a bruttó termelési értékből számítjuk az anyagköltség és az anyagjellegű igénybe vett szolgáltatások alapján. Az anyagfelhasználás-mentes vállalati hozamokat adja meg. Nagy anyagigényű vállalat esetén különösen fontos lehet az alakulása. Értéke kedvező, ha meghaladja a bruttó termelési érték növekedését. Összességében 16,7%-kal nőtt meg a vizsgált 4 év alatt, 2011-re 23,16%-kal nőtt (ekkor a legmagasabb), majd 2012-re 0,04%-kal és 2013-ra 5,2%-kal csökkent. Átlagosan évente 4,175%ponttal emelkedett az értéke. 2012-ig nagyjából tartotta az arányt a bruttó termelési értékkel, ám 2013-ban az átlagosnál jóval magasabb anyagköltség kedvezőtlenül befolyásolta a mutatót, így hiába nőtt a vállalat hozama, ezt a növekedést legfőképp a felhasznált anyagok és nem a hozzáadott élőmunka értéke adta. Az anyagköltségek magas aránya valószínűsíthetően a próbagyártási költségek miatt van.

A **nettótermelési érték** talán a legfontosabb termelési érték – kategória, a hatékonyságelemzés a legtöbb esetben ezt használja a mutatók számításakor. A vállalkozások tényleges teljesítményét, a létrehozott új értéket tükrözi, illetve a nemzeti jövedelemhez való hozzájárulást mutatja. Értékét az anyagmentes termelés amortizációval redukált összege adja.

A mutató alakulása összességében nézve kedvező, 4 év alatt összesen 25,51%-kal emelkedett. Ez éves szinten átlagosan 6,38%pontos növekedést jelent. Ezzel szemben ténylegesen 2011-re 51,91%-ot nőtt, a vállalkozás másfélszerezte a termelési értékeit, ez igen jelentős és kedvező változás. Ezt minimálisan javította 2012-re, 1,84%-kal növelve termelési értékét, de 2013-ra 8,87%-kal visszaesett a nettó termelési érték. Ez utóbbi

kedvezőtlen változás, amit a vállalat új beruházásai és az ezekkel járó (az előző évekhez képest jelentősen megugró) értékcsökkenési leírás okoz.

A **hozzáadott érték** tulajdonképpen a vállalkozás saját éves GDP-je, a vállalatszintű bruttó hazai termék. Értékét a személyi jellegű ráfordítások, az értékcsökkenési leírás és az adózás előtti eredmény adja.

Összességében a mutató itt is jól alakult, 4 év alatt 5,68%-kal nőtt meg, ez évente átlagosan 1,42%pont. Természetesen éves szinten más a helyzet, 2011-re 21,66%-kal megemelkedett, majd 2012-re 6,11%-kal lecsökkent, majd 2013-ban ismét csökkent 7,48%-kal. A legmagasabb hozzáadott érték 2011-ben volt, az azóta zajló tendencia kedvezőtlen a vállalat értéktermelő képességeit tekintve (a bruttó termelési értéken kívül minden más mutatónál csökkenést eredményezett a 2013-as év). A hozzáadott értéknél elsősorban az adózás előtti eredmény nagyarányú visszaesése okozza a negatív változást.

„A hatékonyság fogalma alatt tehát az erőforrások felhasználásának gazdaságosságát értjük.”²⁰ A termelési értékek mellett az erőforrások meghatározott kategóriáira van szükség, vetítési alapnak. Erőforrás-kategóriák:

- a lekötött eszközök nettó értéke;
- a saját tőke;
- az összes termelési költség;
- az élőmunka-ráfordítás, vagyis a bérköltség értéke;
- az átlagos állományi létszám.

Alapképlete:

$$G_h = \frac{H}{E} \text{ vagy } \frac{E}{H}$$

G_h jelenti a gazdasági hatékonyságot, H a hozamot, E pedig a felhasznált erőforrást.

A mutató használható önmagával és reciprokával is, tehát mérhetjük a hatékonyságot az egy egységnyi erőforrás – felhasználásra jutó hozammal, illetve, hogy egy egységnyi hozam eléréséhez milyen mennyiségű erőforrást kell felhasználnunk. A hatékonyság relatív fogalom (szemben a jövedelmezőséggel, ami abszolút fogalom).

²⁰ dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, dr. Pucsek József, dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (Perfekt Kiadó, 2012) 117.o.

Mindig több változatot kell összehasonlítani, és így eldönthetjük, hogy melyik megoldás a leghatékonyabb.

4.2.2 Komplex hatékonyság

32. számú mutató: Komplex gazdasági hatékonyság (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Komplex gazdasági hatékonyság	1,12	1,49	1,04	0,63

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolója alapján

A komplex hatékonysági mutató összességében vizsgálja a vállalkozás erőforrásait. A mutató számítása során a nettó termelési értéket vetem össze az 1,8szoros hozamelévárással növelt bérköltséggel (élőmunka) és a 0,15szörös hozamelévárással felszorozott lekötött eszközérték (holtmunka) összességével. A mutató alkalmas más vállalkozásokkal való összemérésre és a vállalkozás fejlődésének megmutatására.

A mutató összességében 43,34%-kal csökkent a 4 év alatt, átlagosan számolva évente 10,84% pont-tal. Évenként lebontva, 2010-ről 2011-re 32,9%-os növekedés volt tapasztalható a nettó termelési érték másfélszeres emelkedése miatt, majd 2012-re 30,38%-os, 2013-ra pedig 38,77%-os volt a csökkenés. Ez főleg a befektetett eszközök, pontosabban a tárgyi eszközök (a beruházások) növekedésének volt köszönhető, ehhez képest a bérköltség elhanyagolható lenne, de a hozamelévárással szorozva jelentősen megnöveli a vetítési alapot. A csökkenés ellenére a mutató 2012-ben még megfelelő, de 2013-ban már nem, a nettó termelési érték nem teszi ki a társaság által elvárt erőforráshozamokat.

A komplex mutató mélyebb vizsgálatára számíthatunk úgynevezett parciális mutatókat, amik a vállalat adott erőforráscsoportjainak a hatékonyságát részletezik.

4.2.3. Parciális hatékonyság

33. számú táblázat: Gazdasági hatékonyság parciális mutatói (2010-2013)

	2010	2011	2012	2013
Eszközhatékonyság (%)	40,98	52,29	29,37	17,63
- Tárgyi eszköz hatékonyság (%)	61,86	76,66	35,42	21,88
- Készlethatékonyság (%)	123,37	167,37	174,01	92,31
Tőkehatékonyság (%)	178,15	175,05	146,39	149,49
Termelési költség szint (%)	90,47	85,25	86,05	93,43
Bérhatékonyság (%)	341,80	467,68	396,43	248,27
Személyi jellegű ráfordítások hatékonysága (%)	223,76	296,89	263,19	165,83
1 főre jutó bruttó termelési érték (Ft)	148 356	162 564	140 864	119 649
1 főre jutó hozzáadott érték (Ft)	39 077	26 360	22 113	8 735

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóai alapján

Az **eszközhatékonyság** a lekötött eszközök által előállított új értéket adja meg. Az eszközök az évek során átlagosan 35,07%-os hatékonysággal működtek. 2010-hez képest 2013-ra 56,97%-kal csökkent a hatékonyságuk, ez átlagosan évi 14,24%-os csökkenés. Évekre vetítve 2011-re 27,62%-ot nöött, majd 2012-re 43,84%-ot, 2013-ra pedig 39,95%-ot csökkent. Ez azzal magyarázható, hogy a lekötött eszközök az utóbbi években nagyobb arányban növekedtek, mint a nettó termelési érték.

Az eszközök hatékonyságát külön mérhetjük tárgyi eszközökre és készletekre vetítve.

A tárgyi eszközök hatékonysága mutató csak a tárgyi eszközök által újonnan előállított nettó értéket mutatja meg. A tendencia itt is 2011-ig javuló, azután pedig romló. A tárgyi eszközök növekedésével nem tart lépést a nettó termelési érték, 2013-ban pedig még csökken is, ez okozza a nagy visszaesést.

A **készlethatékonyság** kifejezi, hogy 100 Ft készletértékre mennyi nettó termelési érték jut. A mutató egészen 2012-ig fejlődést jelez, majd 2013-ra visszaesik, de azért a 100%-os küszöb közelében van. Oka az utolsó évben a készletek nagyarányú növekedésén kívül a nettó termelési érték kicsit több mint 1,5 millió Ft-os visszaesése.

A **tőkehatékonyság** kifejezi, hogy egységnyi saját tőke befektetésével mekkora bruttó hozam érhető el, lényegében egy saját tőke forgási mutatót jelent. Az átlagos tőkehatékonyság 162,27%, összességében azonban a tőkehatékonyság 2013-ra 16,09%-ot esett vissza (évenként átlagosan 4,02%pontot). A vállalatnak ezen a téren folyamatos csökkenéssel kellett szembenéznie, mivel 2011-re 1,74%-kal, 2012-re pedig 16,37%-kal csökkent a mutató értéke. Oka, hogy 2012-ig a saját tőke nagyobb mértékben emelkedett (az MSZE tartalékolása révén), mint a bruttó termelési érték. Azonban 2013-ban a

hatékonyság minimálisan, de kedvezően változott: 2,12%-ot emelkedett amiatt, hogy az előző évekkkel ellentétben ezúttal a bruttó termelési érték (ezen belül az anyagjellegű ráfordítások) emelkedtek nagyobb arányban.

A **termelési költségszint** fordított hatékonysági mutató: mivel a vetítési alap nem valamelyik erőforrás-kategória, hanem a bruttó termelési érték. A mutató kifejezi, hogy az adott időszak alatt a termelés teljes hozamához milyen szintű ráfordítások szükségesek. A mutató ugyan évről évre változik, de különösebb kilengésre nem kerül sor, mivel a termelési költségek arányaiban többé-kevésbé együtt nőttek a bruttó termelési értékkel. Az átlagos költségszint 88,8%. 2010-hez képest 3,27%-ot emelkedett a mutató. Ez az emelkedés ebben az esetben nem javulást jelent, mivel a termelési költségek nőttek nagyobb arányban, mint a bruttó termelési érték. Összességében így is kedvezőek az értékek, mind 100% alatt van, a legkedvezőbb év 2011 volt, ekkor 5,77%-ot csökkent 2010-hez képest a mutató. Azóta növekvő tendenciát lehet észrevenni, 2012-re 0,94%-kal, 2013-ra 8,57%-kal nőtt az arány.

A **bérhatékonyság** azt vizsgálja, hogy az élőmunka (pontosabban a pénzben kifejezett termelőértéke) mekkora új értéket tud létrehozni. A vállalkozás átlagosan 363,55%-os bérhatékonysággal bír, ami azt jelenti, hogy az élőmunka átlagosan az értékének több mint 3,5-ször több értékének megfelelő értéket állít elő. A mutató összességében 27,36%-kal lecsökkent, ami átlagosan évi 6,84% pontos csökkenés. Ténylegesen 2011-re 36,83%-ot nőtt, 2012-re 15,34%-ot, majd 2013-ra 37,37%-ot csökkent az érték. A 2011-es csúcserték a nettó termelési érték megnövekedésének, a legalacsonyabb, 2013-as érték pedig a nettó termelési érték visszaesésének és ezzel párhuzamosan a növekvő létszámnak (és az emiatt növekedő bérköltségnek) köszönhető.

Ezzel szorosan összefügg a személyi jellegű ráfordítások hatékonysága, mely tulajdonképpen az élőmunka teljes, nem csak a termeléssel közvetlenül összefüggő árának értéktermelő képességét jelenti. Alacsonyabb értékekkel bír, mint a bérhatékonyság, mivel magasabbak a költségek. Átlaga 237,42%, alakulása hasonló a bérhatékonysághoz, mivel a bérjárulékok a bérek függvényében változnak, a személyi jellegű egyébkifizetések pedig nem ingadoznak akkora mértékben, hogy az összképre jelentős befolyással bírjanak.

Az **egy főre jutó bruttó termelési érték** egy dolgozó hozzájárulását jelenti a teljes vállalati értéktermeléshez. A létszámnál nagyobb arányban emelkedő nettó termelési érték miatt a mutató értéke 2011-ben nőtt, utána viszont a stagnáló teljesítményérték és a bővülés miatti létszámfejlesztés hatására 2012-ben csökkenésbe lép. 2013-ra továbbcsökken, mivel ezúttal nagyobb arányban nő a létszám.

Az **1 főre jutó hozzáadott érték** egy dolgozó hozzájárulása a bruttó hazai termékhez. A mutató folyamatosan csökken a hozzáadott érték csökkenése és a létszám emelkedése miatt, összességében majdnem 80%-ot esett vissza.

4.3. Eredményelemzés

Az éves eredmény a vállalkozás talán legbonyolultabb, egyben a legfontosabb mutatószáma, melynek kiszámításával a beszámoló egy külön számviteli dokumentuma, az eredménykimutatás foglalkozik. Ez lényegében a mérleg D/VII – es (mérleg szerinti eredmény) sorát részletezi, típusaik alapján összesítve a vállalkozás adott időszakra vonatkozó bevételeit (eredményt növelő tételek), valamint költségeit és ráfordításait (eredményt csökkentő tételek). A kétféle eljárással összeállítható eredménykimutatás közül a PPHU az összköltség eljárást alkalmazza, ez tartalmazza az összes termelési költséget. Az eredménykimutatás felépítés szerint 5 fő eredménykategóriára (üzemi, szokásos, adózás előtti, adózott és mérleg szerinti eredmény) oszlik, ezek lépésenként mutatják be az eredmény alakulását, így számos információt nyerhetünk, ha a kategóriákat egymáshoz hasonlítjuk. Tartalom szerint szintén 3 fő részre bontható (üzemi, pénzügyi és rendkívüli eredmény), ezek összegzése adja a vállalkozás adózás előtti eredményét.

34. táblázat: Az eredménykimutatás összetétele és alakulása az adózás előtti eredményig
(2010-2013, EUR)

	2010	2011	2012	2013
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	2 405 291	4 943 288	4 607 477	2 024 584
Pénzügyi műveletek eredménye	78 661	993,28	- 44 627	- 249 975
Szokásos vállalkozási eredmény	2 483 952	4 944 281	4 562 850	1 774 610
Rendkívüli eredmény	256 783	157 982	- 332 821	- 305 514
Adózás előtti eredmény	2 740 735	5 102 262	4 230 029	1 469 096
<i>Index = előző év (%)</i>	-	<i>186,16</i>	<i>82,90</i>	<i>34,73</i>
<i>Index = 2010 (%)</i>	-	<i>186,16</i>	<i>154,34</i>	<i>53,60</i>

Forrás: saját szerkesztés a PPHU beszámolóí alapján

A táblázatban azokat az eredménykategóriákat szerepeltettem, amiket a vállalati tevékenység folytatása közvetlenül befolyásol.

Az **üzemi eredmény** az egyik legfontosabb eredménykategória, a komplex elemzés során számos mutatószámban előfordul. Megmutatja a vállalkozás alaptevékenységéből származó jövedelmet. Akkor jó, ha a vállalat a termelési tevékenységéből nyeri eredménye legjelentősebb részét. A mutató értéke 2011-ben a legmagasabb 2010-hez képest 105,52%-kal nő. Az árbevétel és az anyagköltség növekménye közti pozitív különbség így mutatkozik meg. 2012-ben enyhe visszaesés tapasztalható az árbevétel és az egyéb bevétel mérséklődésének köszönhetően. 2013-ban viszont nagyot zuhan az értéke (kevesebb, mint az előző évi érték felére csökken), köszönhetően a továbbra is enyhén csökkenő árbevételnek, a próbagyártások során felhasznált anyagköltség – többletnek, az létszámemelkedés miatt növekvő személyi jellegű ráfordításoknak, valamint a már aktivált beruházások – vagyis az ezzel létrejövő tárgyi eszközök - miatt emelkedő értékcsökkenési leírásnak. Ezeket valamelyest ellensúlyozza vállalat szokatlanul magas belső hozama, az aktivált saját teljesítmények értéke, amelyek közül a saját előállítású eszközök aktivált értéke utal a vállalkozás éves (saját előállításban történő) beruházási tevékenységére. A saját termelésű készletek állományváltozása szerint az elmúlt évekhez képest magasabb értékű készletre vétel történt), valószínűleg a próbaüzemelés során legyártott készletekről eredményeképp. Külön vizsgálatot érdemelne a készletek minősége, vagy a vállalkozás készletezési folyamata, mindenesetre feltűnően sok készlet ragadt benn.

Az üzemi eredmény a vizsgált időszak alatt összességében 15,83%-ot esett vissza a 2010-es évhez képest.

A **pénzügyi műveletek eredménye** a vállalkozás pénzügyi tranzakcióihoz köthető pénzügyi bevételek és ráfordítások összessége. A társaság nem rendelkezik sem befektetett pénzügyi eszközökkel, sem értékpapírokkal, a hozamokat (főleg kapcsolt vállalkozástól származó) az egyéb kamatok és átváltási, értékelési árfolyamnyereség teszi ki. A pénzügyi ráfordítások nagyrészt (kapcsolt vállalkozásnak) a fizetett kamatokból és árfolyamvesztéséből állnak, amiknek az aránya az évek során megemelkedett. A pénzügyi eredmény csökkenő tendenciát mutat, a kezdeti eredménynövelő hatásból eredménycsökkentő lett.

Az előző két eredménykategóriát összesítő **szokásos vállalkozási eredmény** a vállalkozás megszokott üzletmenetéből származik. A mutató értéke 2011-ben megkétszereződik (az előző évhez képest 99,05%-kal nő meg), majd 2012-re enyhe csökkenés (7,71%), végül 2013-ra 61,11%-os visszaesés következett be. Összességében 28,56%-ot esik vissza.

A **rendkívüli eredmény** a ritkán előforduló, eseti jellegű, a vállalat működéséhez szorosan nem kapcsolódó gazdasági eseményeket összesíti. A bevételi oldalán általában valamilyen

kapott támogatás, a kiadási oldalán pedig adott támogatás, elengedett követelés (vevőknek adott skontó) és véglegesen átadott pénzeszköz áll. 2010-ben a legmagasabb az értéke, közvetkező évben is még pozitív, de már csökkenő, majd az utolsó 2 évben negatív hatással van az eredményre.

Az **adózás előtti eredmény** a vállalkozás termelésének végleges összesítése, a szokásos és a rendkívüli eredmény összesítése, az adott évi tényleges eredmény. Elődeihez hasonlóan (86,16%-os növekedéssel) 2011-ben a legmagasabb, majd 2012-ben 17,1%-kal csökken, 2013-ban pedig 65,27%-kal csökken (ebben az évben a legalacsonyabb). Összességében nagyjából a felére esett vissza, így 46,4%-os csökkenés tapasztalható 2010-hez képest.

Az adózott eredményt és a mérleg szerinti eredményt azért vettem külön, mivel ezeket az eredménykategóriákat már (a meglévő értékeken kívül) nem egyéb termelési értéknövekedés – vagy csökkenés befolyásol, hanem az adó – és az osztalékfizetésről szóló döntések. Az adófizetési kötelezettség az adózás előtti eredmény megosztása az állam és a társaság között, az adó, amelynek megállapítása állami jogszabályok szerint történik. Az osztalékfizetés pedig a vállalkozás (pontosabban a tulajdonosok) döntése az eredmény felhasználásáról (kiveszik saját céljaikra, vagy a vállalat tőkeerőségének növelése miatt bennhagyják és visszaforgatják).

35. számú táblázat: Az eredménykimutatás alakulása: az adózott eredmény és a mérleg szerinti eredmény (2010-2013, EUR)

	2010	2011	2012	2013
Adózott eredmény	2 379 576	4 171 432	3 858 083	1 409 471
Mérleg szerinti eredmény	0	4 171 432	3 858 083	1 409 471

Forrás: saját készítés a PPHU beszámolóí alapján

Az **adózott eredmény** az adó és az adózás előtti eredmény különbözete, átlagosan az adózás előtti eredmény 11%-a, de függ az eredmény nagyságától és a kiszámított adóalaptól. Az adózás előtti eredmény nagyságához mérten 2010-ben 13,18%, 2011-ben 18,24%, 2012-ben 8,79%, 2013-ban pedig 4,06%. Megfigyelhető, hogy nagyjából az adózás előtti eredmény nagyságával együtt mozog, hiszen 2010-ben a legmagasabb eredménynél a legmagasabb az adó, 2013-ban pedig a legalacsonyabb. A vizsgált időszakban az értéke 40,77%-kal csökkent.

A mérleg szerinti eredmény 2010-ben 0, mivel a vezetőség az adózott eredmény osztalékként való kifizetése mellett döntött (a társaság 9 137 275 euró osztalékot fizetett ki, amit részben a mérleg szerinti eredményből, 6 757 699 euró értékben pedig az eredménytartalékból fedezett). A többi évben viszont inkább az egészet visszaforgatta a vállalkozásba, hogy ezzel a vállalkozás működését szolgálja, finanszírozva ezzel a mára már aktivált tárgyi eszköz beruházások egy részét. Arányait tekintve ugyanúgy változik, mint az adózott eredmény.

Minden évben hasonló az eredmény alakulása. A 2010-es évhez képest nagy fellendülés valósult meg 2011-ben, majd 2012-ben még csak enyhe csökkenés, 2013-ban viszont már erőteljes visszaesés tapasztalható. Az árbevételek csak 2012-től, de azon kívül az össze többi bevétel kategória folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Az árbevételt növelni lehetett volna a próbagyártás során előállított termékek eladásával (jelenleg előállítási költségen szerepel), mivel ez nem történt meg, a következő évre fog árbevétel – emelkedést okozni.

5. ÖSSZEGZÉS

Szakterveződolgozatomat tehát az ajkai PPHU-ról írtam, ahol a kötelező gyakorlatot teljesítettem. A dolgozat felépítésében igyekeztem a cégszemléket a szakirodalom széleskörű felhasználásával minél részletesebben elemezni. Az elemzésben a szakkönyvek általi elemzési módokra és tervezési felépítésre támaszkodtam, így megpróbáltam elkülöníteni a mérleg és eredménykimutatás adatainak vizsgálatát (ami természetesen egyes mutatószámoknál nem lehetséges).

A kiegészítő melléklet tartalmaz mutatókat, de kevesebbet, ezért számos mutató segítségével megkíséreltem a változásokat a lehető legpontosabban megmutatni és ezek indokait feltárni, illetve lehetséges magyarázatot adni. A tervezőből nem hagyhattam ki a 2011-ben történt összeolvadást sem. Tematikailag nem része a beszámoló elemzésének, de az általam vizsgált 4 év egyik (számvitelileg) meghatározó eseménye volt. A munkám célja az utóbbi évek gazdasági helyzetének megítélése révén a jövőbeli működéshez szükséges tájékozottság biztosítása.

A számításokhoz a megfelelő adatokat a mérlegből, az eredménykimutatásból, a kiegészítő mellékletből, és a könyvviteli elszámolásokból vettem. Az számviteli elszámolást tartalmazó fejezet pedig nagyrészt a számviteli politikán, az önköltség-számítási szabályzaton és a kiegészítő mellékleten alapul.

Az elemzés első lépéseként megvizsgáltam az eszközök és források összetételét. A számok egy erőteljesen gyarapodó termelő társaságra utaltak. A beruházások fellendülése és ezáltal a tárgyi eszközök értékének növekedése (ingatlan és műszaki jellegű gépek is) egy – az előző években – sikeres vállalatot mutattak, ami igyekszik kihasználni nyereségét és hitelképességét a termelés bővítése érdekében. Az elvégzett felújítások az üzemen és a beszerzett új termelőgépek új távlatokat nyitnak a termelésben és egyelőre a termelési eszközök kiöregedése is elodázódott.

Következő lépésben a vagyoni helyzetet elemeztem számos mutatószámmal. A társaság magas tárgyi eszköz – állománya megfelelő fedezettséggel bír, meglehetősen újszerű és hatékony működésű. A lekötött vagyon növekedett a készletek felhalmozódásával is a lelassult készletforgás miatt. A társaság tőkeügyletben biztos lábakon áll. A kockázattal járó hajlandósága magas, mint ahogy azt a beruházásokhoz fűződő hitelek kapcsán is megfigyelhettük. Ez nem jelent problémát, amíg az idegen tőke aránya nem lesz sokkal meghatározóbb a cégszerkezetben (ezt ellensúlyozandó, az MSZE bennmarad a cégben, így a saját tőke is növekedett).

A pénzügyi helyzet eladósodottságra nem utal, de a nagy összegű hitelek miatt a kamatfizetés (előzetes tervezés nélkül) könnyen okozhat meglepetéseket. Rövidtávon vizsgálva sincs semmi olyan tényező, amely ellen a társaság ne tudna mit tenni: a megszokottnál kissé magasabb a készletarány, amely az árbevételt és ezzel az üzemi tevékenységet fogja vissza. Szükség lenne az értékesítési folyamatok fellendítésére, mert a likviditási mutatók a likviditás általános csökkenésére hívják el a figyelmet (még ha ez csak átmeneti állapot, a mutatószámok több esetben olyan értéket mutattak, ami már – ha csak kis mértékben is - de nem kedvező). Az eddig megfogalmazottakat támasztja alá a cash – flow kimutatás is: magas pénzfelhasználások, idegen források bevonása, magas kamatok.

A mérleg elemzése után az eredménykimutatás elemzésére kerítettem sort. A társaság jövedelmezőségének a vizsgálata során az árbevétel – arányos és a tőkearányos jövedelmezőség hasonlóan alakul, de 2013-ban mindkét mutató értékei alacsony szintet képviselnek. Ez valószínűsíthetően javulni fog a csőgyár felfutásával és a vállalati tevékenység folytatásával. A bérarányos jövedelmezőség megnőtt létszámot tükröz, viszont ezzel nem állítható szembe bevétel növekedés. A vállalkozás esetlegesen hátrányt szenvedhet a az utolsó év ROE, ROA és ROI mutatóinak alacsony értékéből, mivel általában ezeket a mutatókat vizsgálják meg a hitelintézetek a hitelígnylési kérelmek elbírálásakor. Általánosságban elmondható, hogy a vállalkozás egy (a vizsgált évekhez képest) közepes szinten állt 2010-ben, 2011-ben nagy bevétel növekedés miatt egy magas szintre került jövedelmezőségileg, ez 2012-re egy enyhe visszaeséssel, de még erős szintet képviselt, 2013-ra azonban a beruházási, üzembe helyezési, próbagyártási költségek és a csőgyári folyamatok elsajátítása miatt nagy visszaesés következett be. Azonban, mint már említettem többször, ezt a visszaesést csak átmenetinek tartom, ami a 2013-ban fejtette ki negatív hatását. A következő évek már kevesebb kihívást tartogathatnak, hiszen a problémák jelentős részét már kiküszöbölték.

A gazdasági hatékonyság vizsgálata is hasonló helyzetet mutat, de mivel a termelési értékek pénzértékben vannak kimutatva, ez közvetlenebb megállapításokat eredményezhet. A vállalat a nettó termelési értéke a 2013-as évben is megfelelő, visszaesést ugyan mutat, de messze nem akkora értékűt, mint a jövedelmezőség. A vállalat „saját GDP-je” viszont folyamatosan csökken, a makrogazdasági folyamatokban egyre kevesebb súllyal vesz részt a termelése. A hatékonysági mutatók számításakor már több helyen visszatér a megszokott tendencia: az eszközhatékonyság és a bérhatékonyság hasonlóan alakul, mint a

jövedelmezőségi mutatók, a termelési költségszint és (igaz, csak az utolsó évre) a tőkehatékonyság javult.

Az eredmény alakulása is az eddig emlegetett „előbb növekvő, aztán csökkenő” tendenciát mutatja. A vállalat vagyonát viszont növeli, hogy nem fizeti ki az osztalékot, hanem az eredménytartalékban gyűjti és fedezetként használja.

A PPHU jövőbeli tervei elég egyértelműek: a maradék csőgyári probléma leküzdése, új piacok keresése (jelenleg éppen a Távol – Keleten), valamint az eddigieknél jóval magasabb gyártási lehetőségek kiaknázása, és a termelés volumenének növelése. A csőkomponensek alacsony volumenű gyártása miatt a jövő egyértelműen (az eddig is) a vállalkozás jövedelmének nagyobb részét adó common – rail rendszerek előállításával mellett a minőségi csőgyári termelés jelenti. A vállalkozás már jelenleg is a P+P egyik legerősebb leányvállalatának számít, így az eddigi nehézségek után innentől már csak felfelé vezethet az út.

5. IRODALOMJEGYZÉK

Szakirodalom:

A Poppe + Potthof Hungária Kft. beszámolóí (2010-2013)

A Poppe & Potthoff Ipari Részesedési Kft, a Poppe + Potthoff Hungária Bt. és a Poppe + Potthoff Hungária Gépgyártó Kft. végleges vagyommérlegei és végleges vagyoneleltárai

A Poppe + Potthoff számviteli politikája és a hozzá tartozó szabályzatok

Poppe + Potthoff vállalati prezentációk

A számviteli törvény 2009 (Perfekt kiadó, Budapest 2009)

Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (Perfekt kiadó, Budapest 2012)

Dr. Bíró Tibor – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: Amit a mérleg mutat 2010 (Saldo Kiadó, Budapest 2010)

Jogszabályok, kormányrendeletek:

2000. évi törvény a számvitelről

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0000100.TV

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról

http://www.kovart.hu/tools/content/jogszabalyok/2006_IV.pdf

Internetes források:

Huszár Izabella: AZ EGIS Gyógyszergyár Nyrt. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének elemzése a beszámolók alapján Letöltés: 2014.02.10.

http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_e-konyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2012/10887_husz%C3%A1r_izabella_2012jan.pdf

Simon Szilvia Éva: A Flextronics International Kft. vagyoni-, pénzügyi-, jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók alapján Letöltés: 2014.02.10.

http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_e-konyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2012/10923_simon_szilvia_%C3%A9va_2012jan.pdf

Hóbár Mónika: A Nagykanizsa Téglagyár Kft. vagyoni, pénzügyi, jövedelmezőségi helyzetének vizsgálata beszámolók alapján Letöltés: 2014.02.11.

http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_e-konyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2012/10963_h%C3%B3b%C3%A1r_m%C3%B3nika_2012m%C3%A1j.pdf

Nagy Zsanett Beatrix: Egy konkrét vállalat pénzügyi elemzése

Letöltés: 2014.02.11.

http://ganymedes.lib.unideb.hu:8080/dea/bitstream/2437/100562/1/Nagy%20Zsanett_titkosított.pdf_%27

Hortobágyi Bence: Az MTD. Hungária Kft. vagyoni helyzete, a költség és az eredmény alakulása, elemzése a beszámolók adatai alapján

Letöltés: 2014.03.26.

http://193.6.240.222/konyvtar/uploads/doku_e-konyvtar/digitalis_dolgozatok/dido-2011/10826_hortob%C3%A1gyi_bence_2011maj.pdf

<http://www.poppe-potthoff.com/>

<http://fokonyvelo.complex.hu/>

<http://www.penzugysziget.hu/>

<http://www.hrportal.hu/>

Poppe + Potthoff GmbH jellemzők

<http://www.poppe->

[potthoff.com/fileadmin/pdf/de/Pressemeldungen/Presseinformation_Einweihung_Poppe_Potthoff_11.12.08_Emailversion.pdf](http://www.potthoff.com/fileadmin/pdf/de/Pressemeldungen/Presseinformation_Einweihung_Poppe_Potthoff_11.12.08_Emailversion.pdf)

MELLÉKLETEK:

1. „A” típusú mérleg (2010-2013)
2. „A” típusú (lépcsőzetes), összköltség eljárással összeállított eredménykimutatás (2010-2013)
3. Képletgyűjtemény

1. sz. melléklet

A tétel megnevezése	2 010	2 011	2 012	2 013
A. Befektetett eszközök	9 236 081	11 318 857	24 815 819	32 629 905
I. IMMATERIÁLIS JAVAK	75 727	89 182	65 531	116 310
1. Alapítás-átszervezés aktivált értéke				
2. Kísérleti fejlesztés aktivált értéke				
3. Vagyoni értékű jogok	75 727	89 182	65 531	116 310
4. Szellemi termékek				
5. Üzleti vagy cégérték				
6. Immateriális javakra adott előlegek				
7. Immateriális javak értékhelyesbítése				
II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	9 160 355	11 229 675	24 750 288	32 513 595
1. Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	578 275	604 564	575 431	2 212 373
2. Műszaki berendezések, gépek, járművek	7 711 037	6 950 759	6 409 230	25 689 559
3. Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	197 070	211 352	163 935	182 475
4. Tenyészállatok				
5. Beruházások, felújítások	673 973	295 307	7 470 753	3 944 896
6. Beruházásokra adott előlegek		3 167 693	10 130 939	484 292
7. Tárgyi eszközök értékhelyesbítése				
III. BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	-	-	-	-
1. Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban				
2. Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban				
3. Egyéb tartós részesedés				
4. Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban				
5. Egyéb tartósan adott kölcsön				
6. Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír				
7. Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése				
8. Befektetett pénzügyi eszközök értékelési különbözete				
B. Forgóeszközök	23 202 846	31 641 978	19 813 384	15 775 393
I. KÉSZLETEK	4 593 242	5 143 415	5 038 336	7 705 419
1. Anyagok	2 795 267	3 198 731	2 920 163	4 306 224
2. Befejezetlen termelés és félkész termékek	1 009 521	934 924	1 260 000	2 224 199
3. Növedék-, hízó- és egyéb állatok				
4. Késztermékek	772 397	993 703	842 116	1 160 741
5. Áruk	16 057	16 057	16 057	14 255
6. Készletekre adott előlegek				
II. KÖVETELÉSEK	13 892 710	8 841 900	7 880 753	7 829 049
1. Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	3 758 473	5 214 594	5 196 935	6 166 402
2. Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	9 199 326	3 040 109	1 858 312	108 072
3. Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
4. Váltókövetelések				
5. Egyéb követelések	934 911	587 197	825 506	1 554 575
6. Követelések értékelési különbözete				
7. Származékos ügyletek pozitív értékelési különbözete				
III. ÉRTÉKPAPÍROK	-	-	-	-
1. Részesedés kapcsolt vállalkozásban				
2. Egyéb részesedés				
3. Saját részvények, saját üzletrészek				
4. Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok				
5. Értékpapírok értékelési különbözete				
IV. PÉNZESZKÖZÖK	4 716 894	17 656 663	6 894 296	240 924
1. Pénztár, csekkek	2 032	7 524	6 497	5 689
2. Bankbetétek	4 714 862	17 649 139	6 887 799	235 236
C. Aktív időbeli elhatárolások (53.-55. sorok)	139 213	88 778	94 636	98 319
1. Bevételek aktív időbeli elhatárolása	83 531	66 714	86 018	11 590
2. Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	55 682	22 064	8 618	86 729
3. Halasztott ráfordítások	-	-	-	-
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	32 578 140	43 049 613	44 723 839	48 503 617

D.	Saját tőke	17 321 279	21 545 348	25 403 431	26 812 902
I.	JEGYZETT TŐKE	2 083 677	2 090 852	2 090 852	2 090 852
	ebből: visszavásárolt tulajdoni részesedés névértéken				
II.	JEGYZETT, DE MÉG BE NEM FIZETETT TŐKE (-)				
III.	TŐKETARTALÉK		493	493	493
IV.	EREDMÉNYTARTALÉK	15 237 602	15 282 571	19 454 003	23 312 086
V.	LEKÖTÖTT TARTALÉK				
VI.	ÉRTÉKELÉSI TARTALÉK				
1.	Érték helyesbítés értékelési tartaléka				
2.	Valós értékelés értékelési tartaléka				
VII.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY		4 171 432	3 858 083	1 409 471
E.	Céltartalékok	136 291	53 086	29 963	97 331
1.	Céltartalék a várható kötelezettségekre	136 291	53 086	29 963	72 331
2.	Céltartalék a jövőbeni költségekre				25 000
3.	Egyéb céltartalék				
F.	Kötelezettségek	14 217 813	20 785 017	18 739 997	21 178 003
I.	HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	-	-		
1.	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	-		-	
2.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
3.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben				
II.	HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	2 154 187	14 209 999	10 221 715	12 800 000
1.	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök				
2.	Átváltoztatható kötvények				-
3.	Tartozások kötvénykibocsátásból				-
4.	Beruházási és fejlesztési hitelek		12 800 000	9 600 000	12 800 000
5.	Egyéb hosszú lejáratú hitelek	2 154 187	1 409 999	621 715	-
6.	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben			-	
7.	Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben				
8.	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek				
III.	RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	12 063 626	6 575 018	8 518 281	8 378 003
1.	Rövid lejáratú kölcsönök	-	-	-	-
	ebből: az átváltoztatható kötvények	-	-	-	-
2.	Rövid lejáratú hitelek	802 560	3 944 188	3 988 283	3 979 770
3.	Vevőktől kapott előlegek	-	-	-	-
4.	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	1 052 380	1 455 200	3 267 851	2 336 325
5.	Váltótartozások	-	-	-	-
6.	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	9 766 348	793 325	897 106	1 502 347
7.	Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	-	-	-	-
8.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	442 338	382 305	365 041	559 560
9.	Kötelezettségek értékelési különbözete				
10.	Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete				
G.	Passzív időbeli elhatárolások	902 757	666 162	550 448	415 382
1.	Bevételek passzív időbeli elhatárolása	-	55 123		
2.	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	456 405	326 276	321 303	264 540
3.	Halasztott bevételek	446 352	284 763	229 145	150 842
FORRÁSOK ÖSSZESEN		32 578 140	43 049 613	44 723 839	48 503 617

2. sz. melléklet

		2010	2011	2012	2013
01.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	156 415	336 316	334 194	367 016
02.	Exportértékesítés nettó árbevétele	31 224 067	37 913 300	37 451 203	36 900 478
I.	Értékesítés nettó árbevétele	31 380 482	38 249 616	37 785 398	37 267 494
03.	Saját termelésű készletek állományváltozása	- 291 658	146 709	173 489	1 282 825
04.	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	471 369	98 715	5 954	2 136 354
II:	Aktivált saját teljesítmények értéke	179 711	245 424	179 443	3 419 179
III.	Egyéb bevételek	602 246	228 556	54 054	53 333
	Ebből: visszaírt értékvesztés	155 353	-	16 798	37 947
05.	Anyagköltség	16 691 723	21 042 223	20 373 507	23 615 445
06.	Igénybe vett szolgáltatások értéke	5 644 909	6 177 634	6 324 185	6 522 557
07.	Egyéb szolgáltatások értéke	193 844	146 485	248 767	189 280
08.	Eladott áruk beszerzési értéke	648 213	551 030	760 500	531 982
09.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	53 879	229 051	16 233	72 195
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	23 232 568	28 146 422	27 723 191	30 931 458
10.	Béreköltség	1 657 953	1 840 698	2 211 531	2 864 815
11.	Személyi jellegű egyéb kifizetések	380 843	507 383	495 191	597 051
12.	Bérfelrakások	493 762	551 551	624 372	827 178
V.	Személyi jellegű ráfordítások	2 532 558	2 899 632	3 331 094	4 289 043
VI.	Értécsökkenési leírás	2 854 649	1 886 466	1 723 329	2 831 877
VII	Egyéb ráfordítások	1 137 373	847 788	633 803	663 044
	Ebből: értékvesztés	239 789	89 530	71 830	114 972
A	ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE	2 405 291	4 943 288	4 607 477	2 024 584
13.	Kapott (járó) osztalék és részesedés	-	-	-	-
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	-	-	-	-
14.	Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége	-	-	-	-
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	-	-	-	-
15.	Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége	-	-	-	-
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	-	-	-	-
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	394 640	339 547	118 454	20 320
	Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	362 157	251 602	111 638	20 219
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	122 577	149 745	144 291	61 301
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei	517 217	489 292	262 745	81 621
18.	Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége	-	-	-	-
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	-	-	-	-
19.	Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	206 742	152 181	111 062	142 189
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	-	-	-	-
20.	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	-	-	-	-
30.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	231 814	336 118	196 310	189 407
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai	438 556	488 299	307 372	331 596
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE	78 661	993	- 44 627	- 249 975
C.	SZOKÁSOS VÁLLALKOZÁSI EREDMÉNY	2 483 952	4 944 281	4 562 850	1 774 609
X.	Rendkívüli bevételek	260 631	161 589	125 396	91 788
XI.	Rendkívüli ráfordítások	3 848	3 607	458 217	397 302
D.	RENDKÍVÜLI EREDMÉNY	256 783	157 982	- 332 821	- 305 514
E.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY	2 740 735	5 102 262	4 230 029	1 469 096
XII.	Adófizetési kötelezettség	361 159	930 831	371 945	59 625
F.	ADÓZOTT EREDMÉNY	2 379 576	4 171 432	3 858 083	1 409 471
22.	Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	6 757 699	-	-	-
23.	Jóváhagyott osztalék, részesedés	9 137 275	-	-	-
G.	MÉRLEG SZERINTI EREDMÉNY	-	4 171 432	3 858 083	1 409 471

3. sz. melléklet

$$\text{Befektetett eszközök aránya} = \frac{\text{Befektetett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete A.} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100$$

$$\text{Befektetett eszközök fedezete B.} = \frac{\text{Saját tőke} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Befektetett eszközök}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök fedezete A.} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök fedezete B.} = \frac{\text{Saját tőke} + \text{Hosszú lejáratú kötelezettségek}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök hatékonysága} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök használhatósági foka} = \frac{\text{Tárgyi eszközök nettó értéke}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök leírási foka} = \frac{\text{Tárgyi eszközök leirt része}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszközök megújítása} = \frac{\text{Tárgyi eszközök tárgyévben aktivált értéke}}{\text{Tárgyi eszközök bruttó értéke}} * 100$$

$$\text{Beruházás – fedezet mutató} = \frac{\text{Tárgyi eszközök éves értékcsökkenése}}{\text{Tárgyi eszközök tárgyévben aktivált értéke}}$$

$$\text{Készletek aránya} = \frac{\text{Készletek}}{\text{Forgóeszközök}} * 100$$

$$\text{Átlagos anyagtárolási idő} = \frac{\text{Anyagkészlet}}{1 \text{ napi anyagköltség}}$$

$$\text{Készletforgás fordulatban} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Készletek}}$$

$$\text{Készletforgás napokban} = \frac{\text{Készletek}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

$$\text{Tőkeerősség} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források}} * 100$$

$$\text{Eszközigenyesség} = \frac{\text{Eszközök}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Tőkefeszültség} = \frac{\text{Idegen tőke}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Saját tőke növekedése I} = \frac{\text{Mérleg szerinti eredmény}}{\text{Jegyzett tőke}} * 100$$

$$\text{Saját tőke növekedése II} = \frac{\text{Mérleg szerinti eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Céltartalékok aránya} = \frac{\text{Céltartalékok}}{\text{Források}} * 100$$

$$\text{Eladósodottság} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források}} * 100$$

$$\text{Adósságállomány aránya} = \frac{\text{Hosszú távú kötelezettségek}}{\text{Hosszú távú kötelezettségek} + \text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Saját tőke aránya} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Hosszú távú kötelezettségek} + \text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Adósságállomány fedezettsége} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Adósságállomány}} * 100$$

$$\text{Adósságfedezeti mutató} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény} + \text{Értékcsökkenési leírás} + \text{Kamat}}{\text{Hosszú lejáratú kötelezettségek esedékes törlesztőrészlete} + \text{Kamat}}$$

$$\text{Likviditási mutató} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} * 100$$

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} * 100$$

$$\text{Pénzeszköz - likviditás} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} * 100$$

$$\text{Dinamikus likviditás} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} * 100$$

$$\text{Hitelfedezettségi mutató} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} * 100$$

$$\text{Nettó forgótőke} = \text{Forgóeszközök} - \text{Rövid lejáratú kötelezettségek}$$

$$\text{Árbevétel - arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Operatív cash-flow}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}$$

$$\text{Tőkearányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Operatív cash-flow}}{\text{Jegyzett tőke}}$$

$$\text{Befektetés - finanszírozási mutató} = \frac{\text{Operatív cash-flow}}{\text{Befektetett eszközök beszerzése}}$$

$$\text{Árbevétel - arányos üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele} + \text{Egyéb bevételek}} * 100$$

$$\text{Árbevétel - arányos üzemi eredmény} = \frac{\text{Szokásos vállalkozási eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele} + \text{Egyéb bevételek} + \text{Pénzügyi műveletek bevételei}} * 100$$

$$\text{Árbevétel - arányos adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele} + \text{Egyéb bevételek} + \text{Pénzügyi műveletek bevételei} + \text{Rendkívüli bevétel}} * 100$$

$$\text{Tőkearányos üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Tőkearányos szokásos vállalkozási eredmény} = \frac{\text{Szokásos vállalkozási eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Tőkearányos adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (ROE)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

$$\text{Jegyzett tőke – arányos eredmény} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Jegyzett tőke}} * 100$$

$$\text{1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Létszám}}$$

$$\text{Bérrányos üzemi jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Béreköltség}} * 100$$

$$\text{Élőmunka – ráfordítás arányos jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Személyi jellegű ráfordítások}} * 100$$

$$\text{Immateriális javakra és tárgyi eszközökre jutó üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Immateriális javak+Tárgyi eszközök}} * 100$$

$$\text{Készletekre jutó üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Készletek}} * 100$$

$$\text{Immateriális javakra, tárgyi eszközökre és készletekre jutó üzemi eredmény} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Immateriális javak+Tárgyi eszközök+Készletek}} * 100$$

$$\text{Befektetett eszközökre és készletekre jutó adózás előtti eredmény} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Immateriális javak+Tárgyi eszközök+Készletek}} * 100$$

$$\text{Eszközarányos nyereség (ROA)} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

$$\text{Eszközmegtérülési mutató (ROI)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközök összesen}} * 100$$

$$\text{Erőforrás-arányos (komplex) jövedelmezőség I.} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Lekötött eszközérték + béreköltség}} * 100$$

$$\text{Erőforrás-arányos (komplex) jövedelmezőség II.} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Lekötött eszközérték + béreköltség}} * 100$$

$$\text{Komplex gazdasági hatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{0,15 * \text{lekötött eszközérték} + 1,8 * \text{béreköltség}}$$

$$\text{Eszközhatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Lekötött eszközérték}} * 100$$

$$\text{Tárgyi eszköz hatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Tárgyi eszközök}} * 100$$

$$\text{Készlethatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Készletek}} * 100$$

$$\text{Tőkehatékonyság} = \frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Saját tőke}} * 100$$

$$\text{Termelési költség szint} = \frac{\text{Termelési költségek}}{\text{Bruttó termelési érték}} * 100$$

$$\text{Bérhatékonyság} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Béreköltség}} * 100$$

$$\text{Személyi ráfordítások hatékonysága} = \frac{\text{Nettó termelési érték}}{\text{Személyi jellegű ráfordítások}} * 100$$

$$1 \text{ főre jutó bruttó termelési érték (Ft)} = \frac{\text{Bruttó termelési érték}}{\text{Létszám}}$$

$$1 \text{ főre jutó hozzáadott érték} = \frac{\text{Hozzáadott érték}}{\text{Létszám}}$$



SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Takács Ádám büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2014. 05. 21.

Takács Ádám s.k.

hallgató aláírása



ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

A szakdolgozat címe:

A Poppe + Potthoff Hungária Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének elemzése a beszámolók alapján

Név: Takács Ádám

Tagozat: nappali

Szak: pénzügy és számvitel

Szakirány: számvitel

Szakdolgozatom fő témája a beszámoló elemzés. Az elemzés alanya a Poppe + Potthoff Hungária Kft. A választott téma (a feldolgozás jellege) legfőképp a hagyományos (elemző jellegű) szakdolgozat és az esettanulmány jellegű szakdolgozat vonásait viseli magán, mivel egy konkrét gazdasági egység elemzek (ami maga a kft.), a fő elemezendő „probléma” pedig a társaság gazdálkodásának alakulása és az ezek mögött álló gazdasági események „miértje” és „mikéntje”.

A szakdolgozatomban 2010 és 2013 között követem nyomon a társaság fejlődését. Sorrendben az elméleti alapoktól haladok a gyakorlati elemzés felé. Rövid bevezetést követően az első fejezetben egy minimális általános történelmi áttekintés olvasható, ezután a Poppe + Potthoff vállalatcsoport fejlődését és leányvállalatait részleteztem. Ezután kitérek magára a Poppe + Potthoff Hungária Kft.-re, bemutatva annak felépítését, működését, termelését. A következő fejezetben a társaság számviteli elszámolását mutatom be, a számviteli politikában (és a szabályzatokban) választott értékelési, eljárási módokat részletesen taglalva, valamint kitérek még a társaság működését nagyban megkönnyítő

SAP – rendszerre is. Egy kis fejezetben szót ejtettem még a társaság 2011-es évi átalakulásáról is.

A következő fejezetekben a mérleget és az eredménykimutatást a lehetőségekhez mérten elkülönítetten elemzem, mindegyiket 3-3 alfejezetre alábontva, amelyekben más és más nézőpontok szerint vizsgálom a társaság vagyonát és eredményét, a lehetőségekhez mérten a lehető legszélesebb körű mutatókat felhasználva.

A társaságot átfogóan szemlélve megfigyelhetjük, hogy az elmúlt évek alatt a mérlegfőösszeg, vagyis a társaság teljes vagyona folyamatosan nőtt, és ez a növekedés legfőképpen a befektetett eszközöknek, azon belül is a tárgyi eszközöknek köszönhető. A forrásokban mindez a saját tőke és a kötelezettségek növekményében mutatkozik meg. Általánosságban véve a vállalat fejlődik.

A vagyoni helyzet elemzésekor megállapítható, hogy az eleinte legmagasabb eszköztétel a forgóeszközök volt, de mára már helyzet cserélt a befektetett eszközökkel. Ezek (és ezen belül a tárgyi eszközök) fedezete megfelelő (a beruházási hajlandóságot ismerve a kötelezettségeket is viszonyítási alapnak vettem), hatékonyságuk szintén, bár általános tendencia, hogy a vállalkozás a kiemelkedő 2011-es év után erősen visszaesett (nyilván a beruházások, fejlesztések problémái miatt). Részletezve még az anyagokat és a készleteket, ez a tendencia rájuk is kiterjed. Tőkeügylet a vállalat erősödött, az idegen tőke aránya pedig nem ad okot aggodásra. A céltartalékok alacsony aránya kifejezetten magabiztos, jó minőségű termelést enged feltételezni.

Pénzügyileg a vállalat nagymértékben támaszkodik a hitelekre, de ebben relatív javulást mutat fel, 2011-hez képest az adósságállomány csökkent (azért relatív, mert 2010-ben még a mostaninál is alacsonyabb volt). A legaggasztóbb a társaság adósságfedezete, mivel a magas hitelek miatt magas kamatokkal is kell számolnia.

A likviditási helyzet felemás, nyilván a vállalat fizetőképes, de a magas kötelezettségek és a 2013-as alacsonyabb eredményű működés tükröződik a mutatókban. A cash – flow kimutatás is túl magas pénzeszköz – felhasználásokat mutat.

Az eredménykimutatás vizsgálatánál a jövedelmezőségek nagy része az előbb leírt tendenciát követi, 2011-ig fellendülés, aztán visszaesés. A legfontosabb mutatók itt a ROE, ROA és ROI mutatók, amiket a hitelintézetek is előszeretettel elemeznek. A vállalat eredményessége sokat esett vissza a mutatók szerint.

A gazdasági hatékonyság elemzése során a hozamok és erőforrások arányát elemezzük, általában ismétlődik az imént megfogalmazott tendencia. Kivéve, hogy a termelési költségek a vállalat (bruttó) hozamához képest kedvezően változtak, valamint a saját tőke hatékonyan vesz részt a vállalat működésében.

Az eredményelemzés során a megfigyelt eredménykategóriák a vázolt tendencia szerint működnek, az eredmény összetevői közül a pénzügyi és a rendkívüli eredmény is pozitív értékből negatívba vált.

A vállalat helyzete ugyan cseppet sem könnyű, tekintve a pár évvel ezelőtti sikereket, de véleményem szerint a (főleg utolsó évben) alacsony mutatók nem egy hosszú távon elhibázott gazdálkodás eredményét mutatják, hanem egy olyan szintű fejlesztés eredményei, amelyek rövidtávon ugyan negatívan éreztetik hatásukat, de ezek a hatások (a nagy erőforrás igényű beruházások) csupán egyszeri alkalmak, „szükséges rosszak”. A teljes kép áttekintéséhez szükséges lenne pár év múlva egy hasonló szintű beszámoló elemzés, de az már egy sokkal kedvezőbb eredményekkel rendelkező vállalatról szólna.